ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ — ВІЛЬНЯ — БЕЛАСТОК ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

№ 31 (45) *8 кастрычніка 1993 года* *Кошт 25 рублёў*

Дэпутатам не цікава

29 верасьня ў Горадні адбылася сэсія Гарадзенскага Савету народных дэпутатаў. Прысьвечана яна была пераважна выкананьню гарадзкой праграмы «Спадчына». Са 123 прысутнічалі 82 дэпутаты. Самы гарачы момант быў напачатку, пры абмеркаваньні павесткі дня. Толькі 30 дэпутатаў прагаласавалі за пытаньне аб перайменаваньні гарадзенскіх вуліц. Затое 30 жа з іх падтрымалі дэпутата Чычагава, які прагнуў вынесьці на абмеркаваньне сэсіі праблему «дыскрымінацыі рускамоўнага насельніцтва ў Горадні і ў газэце «Гродзенская праўда». Абодва пытаньні не прайшлі.

Намесьнік старшыні гарвыканкаму А. Мілінкевіч пачаў чытаць свой, заўважу, вельмі цікавы, даклад аб захаваньні й разьвіцьці культурнай спадчыны ў горадзе. Аднак большасьці дэпутатаў гэта было настолькі не цікава, што напрыканцы трэба было напружваць слых, каб праз гаману пачуць гаворанае прамоўцам. Былы першы сакратар гаркаму КПБ сп. Забродзкі, напрыклад, пры гэтым увесь час размаўляў са сваім калегам — падпалкоўнікам-вайскоўцам. Памятаю, як паўгады назад з вялікім імпэтам і зацікаўленасьцю дэпутаты спрачаліся пра атаварваньне талёнаў танным вінам... Абражанаму прамоўцы давялося нагадаць шаноўным дэпутатам аб тым, што каўбаса-каўбасой, але дух першасны за матэрыю.

Дэпутат Чычагаў тым часам выразьні падправіць сваё рэнамэ на вельмі арыгінальны капыл. Сказаўшы колькі слоў нават па-беларуску, ён сказаў, што сэнсу ў гэтым няшмат, бо на вуліцы беларускай мовы не пачуеш (дык хто ж тады ў нас дыскрымінаваны?! — К. М.) Аднак ён вельмі любіць мову, саму Беларусь і яе гісторыю. Але! «Гродзенская праўда» друкуе гістарычныя й краязнаўчыя матэрыялы звычайна па-беларуску. «После нескольких строчек меня начинает это раздражать...»! А таму спадар Чычагаў усё адно настойвае на «парушэньні канстытуцыйных правоў рускамоўнага насельніцтва»...

К. МАЛЕВІЧ.

ПОШТА

«Пагоня» сягнула Канады

З вялікай прыемнасьцю трымаю, нарэшце, у сваіх руках вашу газэту. Мяркую, што толькі Берасьце й Гомель ня маюць сваіх дэмакратычных газэт. А тое, што такая газэта зьявілася ў Горадні, мяне вельмі ўзрадавала.

На жаль, мая маці, якая жыве ў вёсцы Кямелішкі Астравецкага раёну, даслала мне толькі адзін нумар 12/26 за 14—20 траўня 1993 году. А вельмі нам тут, у Згуртаваньні Беларусаў Канады, карціць атрымлівацы яе настала, як мы атрымліваем «Свабоду», «Навіны БНФ», «Выбар» і «Ратушу». На вялікі жаль, гэтыя чатыры назвы, ды яшчэ ваша газэта «Пагоня» — вось і ўвесь дэмакратычны друк у Беларусі. Але дзякуй Богу, што ён усё ж такі ёсьць, і гэта надзея на тое, што ня толькі цяпер «Жыве Беларусь!», але й надалей будзе жыць.

Між іншым, я распачынаю тут кампанію за збор грошай у падтрымку дэмакратычнага друку, бо мяне й іншых сяброў ЗБК вельмі непакоіць нясталы выхад дэмакратычных газэт. Гэтая нерэгулярнасьць выхаду газэт вельмі перашкаджае справе нацыянальнага й дэмакратычнага адраджэньня, і адштурхоўвае чытачоў, якія чытаюць «Рэспубліку», якая хоць і паціху, але вельмі ўпарта робіць сваю чорную справу рэабілітацыі камунізму.

Прайшоўшы Першы Сусьветны Зьезд беларусаў пераканаў мяне ў тым, што калі й ёсьць зрухі ў лепшы бок, то яны пакуль што амаль й нябачныя. Застаецца толькі чакаць наступных выбараў, бо народ пасіўны і не жадае адкінуць ад улады партыйна-намэнклятурных чыноўнікаў. Гэта азначае толькі тое, што наступны ўрад, які, як я спадзяюся, ня будзе камуністычным, прыбудзе амаль што на руіны. Гэтыя нячысьцікі — камунякі зусім зруйнуюць нашую Бацькаўшчыну — Сьвятую Беларусь.

Ня ведаю, будзе вам гэта цікава ці не, але хачу прапанаваць Вам сваё супрацоўніцтва. Я не прафэсійны журналіст, але даволі часта друкаваўся ў розных газэтах. Доктар Вітаўт Кіпель, рэдактар «Беларуса» й дырэктар БІНІМа абяцаў прыслаць мне машынку з беларускім шрыфтам, але пакуль што пішу ад рукі. Дасылаю да вас першы свой артыкул.

Раман КАРДАНСКІ,
рэфэрэнт Згуртаваньня Беларусаў Канады.

Ад рэдакцыі. Артыкул сп. Карданскага чытайце, калі ласка, у гэтым нумары «Пагоні».

ВІЛЬНЯ *Фатаграфаваў А. УЛАДАСЕВІЧ.*

Масква ўмылася крывёй

Сяджу за пісьмовай машынкай, п'ю каву й не магу стрымацца ад злацешнасьці, бо ў тэлевізары цаляюць з танкавых гарматаў у вокны маскоўскага «Белага» дому. Усё ж надараюцца, як любілі паўтараць бальшавікі, «праздники на нашей улице», або як у нас гавораць,— прыйшоў і наш дзень. Палову сутак у расейскай сталіцы гаспадарылі групоўкі накшталт «чырвоных брыгад», якіх ва ўсім сьвеце называюць тэрарыстамі й бандытамі.

Як убачу ў тэлевізары пысы ўсіх гэтых хазбулатавых, адразу згадваецца сэнтэнцыя Астапа Бэндэра: «Шура, таких как вы нужно убивать на месте». Слушна сказаў прэс-сакратар расейскага прэзідэнта сёньня, панядзелкавай раніцай, аб тым, што «бальшавіцкую сволач трэба зьнішчаць» (цытата недакладная, але сэнс сапраўдны).

Напярэдадні пад «Белым» зьбіраліся прыхільнікі путчыстаў — люмпэн са скажонымі нянавісьцю тварамі, пад чырвонымі сьцягамі й партрэтамі Леніна ды Сталіна. Як з самага малку нам дурылі галовы высакароднасьцю колеру нашага савецкага сьцягу і як выразна бачыш сёньня: суцэльна чырвоны нічым ня лепшы за цалкам чорны. Кроў, але не гэрояў ды барацьбітоў, а — дзясяткаў мільёнаў бязьвінных ахвяраў. А зьверху эмблема — каму сярпом, а каму й молатам...

А паглядзець, якімі ж бандыты аказаліся вернымі ленінцамі! Дзеілі паводле першакрыніцы — гэніяльнага твору «Марксізм ды паўстаньне». Ці памятаеце? Напачатку трэба захапіць тэлеграф, тэлефонную станцыю, вакзалы... Праўда, Ільіч тады яшчэ анічога ня ведаў пра тэлебачаньне, пра «Астанкіна», але ж, як мы выдатна памятаем,— «марксізм ня догма, а кіраўніцтва да дзеяньня»!

Як просты савецкі чалавек, я магу пажадаць ім чагось энкавэдэшна-інквізітарскага. Але паколькі я гіджуся мянушкай савецкага чалавека, дык кажу сабе, што «мы не такія, як яны», а таму трэба быць гуманнымі й патрабаваць для іх справядлівага суда. Справядлівага, але сапраўднага, даведзенага да канца. А то глядзіш, як тыя гэкачэпісты, пачнуць разжалаваны гэнэрал з хазбулатам выпускаць у турме ўласныя вершаваныя кніжачкі.

Так, усё гэта вельмі бязьвінна выглядае, пакуль «полоумные» пэнсіянеры маніфэстуюць у Маскве пад чырвонымі сьцягамі, або праводзяць свае ваяўнічыя зборышчы ў Менску і сьціплейшыя «зьбюркі» у нас у Горадні. Але ва ўсе часы і ва ўсіх народаў гэта сканчаецца крывёй... Можа цяпер хоць яны сьцішацца? Прэзідэнт Ельцын забараніў усе чырвона-карычневыя арганізацыі, пачынаючы ад Партыі камуністаў Расеі і Саюза афіцэраў (узгадайце нядаўні «слаўны» зьезд у Менску!), якія ўсчынілі — цытую — «збройны фашыстоўска-камуністычны мяцеж». На жаль, я амаль пэўны, што засуджаныя ў Расеі ў нас гэтыя злачынныя арганізацыі будуць вельмі спакойна існаваць надалей.

Дэмакратычныя сілы ў Расеі паставілі рубам пытаньне аб зьнішчэньні камуністычнай атрыбутыкі, якая сімвалізуе іхнюю злачынную ўладу дагэтуль. Я ўжо не кажу нават пра аграмадных бронзавых Ульянавых-Блянкаў, якія стаяць на нашых гарадзкіх пляцах. Зазірніце амаль у любы рай- або гарвыканкам (апроч Гарадзенскага): Пагонька на трыбуне, бел-чырвона-белы сьцяжок і аграмадная галава Леніна. Яскравы прыклад амаральнасьці, небеларускасьці нашых уладаў. У Расеі ленінаў паваляць, а ў нас, пасярод Эўропы, яны будуць надалей палохаць усіх нармальных людзей, якія прыяжджа-

(Заканчэньне на 4-й стар.).

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

Лепш мець «пустое месца»,

Карэспандэнт: Добра вядома, як апазіцыя БНФ ацэньвае становішча ў эканоміцы й палітычную сітуацыю ў рэспубліцы. Аднак, натуральна, што пастаянна адбываюцца зьмены й гэта, канешне, уносіць карэктывы ў Вашу пазіцыю ў адносінах да падзей!

З. Пазьняк: Гэта памылка, быццам «яно» пастаянна зьмяняецца. Назіраньне лінейных зьменаў (таго, напрыклад, што сёньня стала горш, чым учора, цэны вышэйшыя, чым пазаўчора, і г. д.) ёсьць толькі канстатацыя працэсу палітычнай і эканамічнай дэградацыі. Прычыны іх нязьменныя й, дарэчы, даўно высьветленыя й паказаныя Народным Фронтам. Безумоўна робіцца карэктыроўка палітычнай тактыкі, вызначэньне часовых прыярытэтаў, але пазіцыя не зьмяняецца. Становішча пастаяннае: безславеснае грамадзтва, загнанае ў тупік. І пакуль не адбудзецца зьмена старой намэнклятурна-камуністычнай улады, выхаду з тупіка няма. Гэта не значыць, што палітычныя перамены палепшаць становішча аўтаматычна. Але любая некамуністычная, непраімпэрская ўлада будзе мець магчымасьць адчыніць пэрспэктывы.

Карэспандэнт: Сёньня відавочна, што Беларусь падвяргаецца нарастаючаму эканамічнаму й палітычнаму дыктату. Якія, на Ваш погляд, шанцы на захаваньне сувэрэнітэту рэспублікі!

З. Пазьняк: Галоўнае не ў дыктаце, а ў палітыцы нацыянальнай здрады, якую праводзіць на Беларусі стары камуністычны ўрад і намэнклятурная большасьць Вярхоўнага Савету. Расейскі імпэрскі дыктат адпаведных колаў і здрадніцкая палітыка беларускай кіруючай намэнклятуры — гэта ёсьць адна агульная палітыка, якую яны ажыцьцяўляюць разам. Прычына такіх дзеяньняў аб´ектыўна вынікае з агульных сацыяльна-эканамічных інтарэсаў намэнклятуры, для якой улада ёсьць спосаб існаваньня й прыўлашчваньня прыватнай уласнасьці («прыхватызацыя» за кошт дзяржавы, карупцыя, удзел у прадпрыймальніцтве, у разьмеркаваньні рэсурсаў, тавараў, паслуг і г. д.). Суб´ектыўныя інтарэсы абумоўлены нацыянальным нігілізмам (прычым, у самым паталягічным выяўленьні), характэрным для КПБ — КПСС — спадчыннай арганізацыі ўсёй намэнклятуры.

Зьнешне гэта выглядае так, што старарэжымнае кіраўніцтва, кансэрвуючы адміністрацыйную сістэму на Беларусі й праводзячы адначасна «прыхватызацыю» ў сваіх інтарэсах, тармозячы эканамічныя рэформы, стварыла асновы мафіёзнай дзяржавы, завяла ў нерат эканоміку й фінансавую сістэму краіны. Стаўшы банкрутам, кіруючая намэнклятура баіцца адказнасьці, не бачыць выхаду й гатовая здаць дзяржаўную незалежнасьць пад Расею, зрабіць беларусаў заложнікамі яе імпэрскіх ваенных авантураў. Такія дзеяньні й нават памкненьні ёсьць дзяржаўнае злачынства. Але ашаломлены народ маўчыць, а ўся ўлада ў руках намэнклятуры. Яе ніхто не кантралюе, акрамя самой намэнклятуры.

Калі ж глянуць глыбей, то справа выглядае больш злавесна, пагроза страты незалежнасьці існуе. Мы сталі аб´ектам прымяненьня традыцыйнай імпэрскай палітыкі з боку ельцынаўска-хазбулатаўскай Расеі. У гэапалітычных раскладках Крамля Беларусь зьяўляецца праблемай № 1. Тут праходзіла перадавая лінія былой савецкай супрацьпаветранай і супрацьракэтнай абароны Масквы, разьмешчаныя 23 базы стратэгічных ракэтаў з усіх 43 існуючых у былым СССР, знаходзіцца 45 тысячаў расейскага стратэгічнага войска. Ствараць новыя лініі й базы за Вязьмай (бо да Вязьмы й Ржэва ляжыць беларуская этнічная й гістарычная зямля й яшчэ невядома, ці застанецца яна пад Расеяй) вельмі дорага й нязручна. Адсюль імкненьне падпарадкаваць Беларусь. Аднак упоперак горла стаў ім наш нэйтралітэт. Таму не выпадкова зьявілася ідэя спачатку аб´яднаных узброеных сілаў СНД, а потым «калектыўнай бясьпекі» й ваеннага саюзу з Расеяй і іншымі ваюючымі краінамі. Гэтая дактрына пачала працаваць не адразу, а толькі пасьля таго, як былі затармажаныя ў нас рэформы, спыненая структурная перабудова эканомікі, затрыманае ўвядзеньне нацыянальнай валюты, ажыцьцёўлена штучная прывязка да паліўных энэргарэсурсаў Расеі. Разбурэньне беларускай эканомікі праводзілася мэтадычна й прадумана.

Аднак скасаваць сходу беларускі нэйтралітэт не ўдалося. Тады расейска-беларуская намэнклятурная змова выступіла адкрыта супраць беларускай дзяржавы, яе нэйтралітэту й незалежнасьці. Крэмль пэрыядычна перакрывае падачу газу, праводзіць авантурную рэформу з рублём, палохае блакадай і зрывам паставак. Тут жа ў Маскву з Беларусі едзе «группа товарищей» (традыцыйная напрацоўка яшчэ савецкага КДБ) дамаўляцца аб умовах скасаваньня беларускай дзяржавы, пра што імі было неўзабаве выказана ў друку. Рэчы неверагодныя. Але народ маўчыць.

Захоп Беларусі й стварэньне тут расейскага плацдарму — важнейшая ўмова для націску на Украіну, пагроза Польшчы й Летуве. Беларусы павінны ведаць, што ў плянах рускіх бальшавікоў яны як нацыя не існавалі. У выпадку ваеннага канфлікту (нават не ядзернага, а тыпу кувэйцкага) ад Беларусі застанецца куча попелу. (Удар наносіцца спачатку па стратэгічных ваенных аб´ектах). Вось чаму ажыцьцяўленьне ў 1990 годзе ідэі Беларускага Народнага Фронту аб нэйтралітэце й бязьядзернасьці Беларусі й наданьне потым гэтым палажэньням, дзякуючы стараньням Апазіцыі БНФ, сілы канстытуцыйнага закону зьяўляецца адным з важнейшых палітычных дасягненьняў БНФ. Дарэчы, яно працуе. У СНД ідуць войны, а ў нас ціха, нашы салдаты ўжо не гінуць на чужых войнах. Ды, відаць, не ўсім гэта да спадобы.

Наконт «шанцаў», то Беларусь свой сувэрэнітэт захавае, нават калі яго прыйдзецца абараняць са зброяй. Калі цяперашнія расейскія авантурысты паспрабуюць зьнішчыць незалежнасьць Беларусі, гэта стане пачаткам канца расейскай імпэрыі. Вось чаму я, шчыра кажучы, без трывогі назіраю за ўсім гэтым палітыканствам. Непакоіцца трэба тым, якія ўсю гэтую кашу заварываюць. Тут выяўляецца агонія камуністычнай сістэмы. Яны дагуляюцца, што іх павыцягваюць з іхніх украдзеных і шыкоўных «катэджаў» (слова ж прыдумалі). Тады, можа, хто й апамятаецца, ды будзе позна.

Карэспандэнт: Адной з галоўных прычын нарастаючага крызісу зьяўляецца сыравінная залежнасьць Беларусі ад Расеі. Як вы ставіцеся да розных прапаноў да яе пераадоленьню: будаўніцтва АЭС, балтыйска-чарнаморскага нафтавага калектару, арэнды цюменскіх нафтапромыслаў і г. д. ?

Сабраліся старшыні калгасаў ды ўтварылі яшчэ адну партыю

Напярэдадні мінулых выхадных у рэдакцыю затэлефанаваў чалавек і з хваляваньнем прасіў, каб мы далі яму хоць якую інфармацыю аб тым, што за партыю арганізоўваюць старшыні калгасаў ды вабласныя функцыянэры сельскай гаспадаркі...

На праспэкце Касманаўтаў, 60, дзе некалі мясьцілася вабласная сельгастэхніка, на аўтастаянцы шчыльна стаялі «Волгі» і «УАЗікі» з раёнаў.

У фае, як й некалі, аўталаўка, поўная яды і напояў. Ня вельмі прыветная жанчына адразу запыніла й строга спытала, ці хто-небудзь нас запрашаў і ніякага значэньня ня мае тое, што мы журналісты — «Запрашалі вас, ці не?..»

Аднак дзьверы ў актавую залу былі прыадчыненыя. Ішоў сход.

Даклад аб становішчы ў аграпрамысловым комплексе чытаў Мечыслаў Гіруць, былы намесьнік старшыні аблвыканкаму, якога ў мінулым годзе вызвалілі ад займаемай пасады за злоўжываньне службовым становішчам.

Дакладчык энэргічна апавядаў аб тым, наколькі стала меней сьвіней і кароў у калгасах. Зрабіў выснову, што калі так працягнецца яшчэ два гады, то малака й мяса ў магазінах ня стане. Няма паліва, бульбу ніхто не прымае. Дарэчы, ён зазначыў, што паліва ня стала таму, што Беларусь нібыта своечасова не паставіла Расеі 25 тыс. тон мяса. Урэшце крытычна выказаўся аб палітыцы беларускага ўраду й парлямэнту, які ніяк ня хоча дбаць аб сельскай гаспадарцы й людзях, якія працуюць на вёсцы.

Ён дадаў, што дзень, калі адбываецца вабласная ўстаноўчая канфэрэнцыя па стварэньні вабласной арганізацыі Аб´яднанай аграрна-прамысловай партыі, стане гістарычным. Маўляў, будзем папраўляць становішча ў сельскай гаспадарцы, толькі ўжо не капээсэсаўскімі мэтадамі.

Пачаліся выступленьні ў спрэчках. На трыбуну палезьлі старшыні калгасаў і раённыя кіраўнікі. Дасталося ўсім «товарищам»: і Шушкевічу, і Кебічу, і нацыяналісту Пазьняку, які хоча разагнаць калгасы, і п´яніцы Ельцыну, што сабраў трох паляўнічых у лесе й разбурыў Саюз. Узгадалі нават Гарбачова.

Дарэчы, усе адназначна зьярталіся да прысутных са словам — «товарищи». З жалем зазначалі, што ў душы яны за КПСС, але не за яе лідэраў, і выказвалі надзею, што новая партыя, новыя райкамы й абкамы, пярвічкі адновяць справу сяла.

Павіншаваў прысутных госьць з Менску Ю. Хусаінаў, які шчыра распавядаў пра сваю біяграфію, якую пачынаў з камсамольскага работніка й дайшоў да намесьніка міністра Сельскай гаспадаркі БССР. Зазначыў «товарищам», «что они сумели доказать, что колхозы и совхозы, убрав такой урожай, показали, что только колхозы и совхозы выведут нас на новый уровень. Люди не хотят распускать колхозы...».

Цікава, што на гэтым сходзе не выступіў ніводзін калгасьнік, ды й хіба магло для яго знайсьціся месца ў старшынёўскім «УАЗіку» альбо ў райвыканкамаўскай «Волзе»?

Сход абраў адкрытым галасаваньнем безальтэрнатыўную кандыдатуру Гіруця на пасаду вабласнога старшыні Аб´яднанай аграпрамысловай партыі. Намесьнікам, таксама безальтэрнатыўна, быў абраны М. Кавалёў, старшыня ўпраўленьня сельскай гаспадаркі Смаргонскага раёну, які й праводзіў сход.

Акрамя таго, быў абраны вабласны савет партыі, а таксама дэлегаты на II зьезд Аб´яднанай аграрна-прамысловай партыі Беларусі.

Старшыні раз´яжджаліся задаволеныя «проделанной работой», толькі наўрад ці хто з іх думаў, што ў гэты дзень стаіць на полі невыкапаная бульба, невыбраныя буракі, няма чым запраўляць трактары й машыны.

Яны зрабілі больш важную справу: утварылі партыю, якая потым зойме належнае месца ў парлямэньце й будзе кіраваць краінай.

Дарэчы, падобныя ўстаноўчыя сходы ўжо мелі месца ў Віцебскай і Гомельскай вабласьцях.

Ф. МАЛЕЦКАЯ.

Хто замест Арцымені?

5 кастрычніка адбылося паседжаньне прэзідыума вабласнога Савету народных дэпутатаў. Пытаньне аб кандыдатурах на месца нябожчыка Д. Арцымені не абмяркоўвалася. Аднак з добра інфармаваных крыніц нам вядома, што прысутнічаў супрацоўнік апарата Кебіча былы заворг ЦК КПБ Шчарбакоў. Ен прыватна гутарыў са старшынямі райвыканкамаў — членамі прэзідыума наконт магчымай кандыдатуры. Сёньня, 8 кастрычніка ў Горадні мае адбыцца нарада старшыняў райвыканкамаў вобласьці, скліканая адмыслова дзеля таго, каб абмеркаваць кандыдатуру будучага старшыні вабласнога Савета. Такім чынам, дэпутатам на сэсіі будзе пасутнасьці прапанавана для зацьверджаньня ўжо канкрэтная кандыдатура. Як у «добрыя» старыя абкамаўскія часы. Дарэчы, па нашых дадзеных, галоўны кандыдат на месца Арцымені — былы першы сакратар абкаму КПБ Сямёнаў, сёньняшні сустаршыня Партыі камуністаў Беларусі.

А. А.

ЗВАРОТ
апазіцыі БНФ да кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь

Апазіцыя Беларускага Народнага Фронту ў Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусі ўхваляе рашучыя дзеяньні прэзідэнта Расеі спадара Ельцына па ліквідацыі чарговага фашыстоўска-камуністычнага мяцяжа ў Маскве, распачатага экстрэмістамі 3-га кастрычніка. Мы выказваем спачуваньні родным і блізкім нявінна забітых людзей у Расеі, асуджаем камуністычных і фашыстоўскіх забойцаў.

Апазіцыя БНФ дічыць, што злачынныя сілы разбою і вайны ў Расейскай Фэдэрацыі вялі падрыхтоўку да мяцяжа ў Маскве сумесна з камуністамі і пракамуністычнымі, праімпэрскімі арганізацыямі на Беларусі, зьвяртае ўвагу на сувязь дзеяньняў камуністаў Беларусі і Расеі. Грамадзкім выяўленьнем гэтай сувязі і падрыхтоўкі мяцяжу стаў так званы «Кангрэс народу Беларусі», зьмест якга быў скіраваны на ліквідацыю дзяржаўнай незалежнасьці Беларусі і аднаўленьне таталітарнага СССР.

Грамадзтва Беларусі стала сьведкам здрады Радзіме часткі дэпутатаў пракамуністачнай бальшасьці Вярхоўнага Савета Беларусі, якія ўступілі ў злачынную змову са Старшынёй былога Вярхоўнага Савета Расеі і арганізатарам крывавага мяцяжа — Русланам Хазбулатавым і іншымі чырвона-карычневымі сіламі, ўзначальваемымі сп. сп. Зюгановым, Стэрлігавым і інш. Усё гэта адбывалася пры спагадных адносінах пэўных структураў і асобаў урада Беларусі (Г. Данілава, С. Гайдукевіча, В. Паўлава і інш.).

Мы, дэпутаты Апазыцi БНФ, настойваем на тэрміновым скліканьні нечарговай Сэсіі Вярхоўнага Савета Беларусі.

Мы патрабуем ад Савета Міністраў Беларусі тэрміновых захадаў. Менавіта:

— забясьпечыць бясьпеку тэрыторыі Рэспублікі Беларусі ад пранікненьня злачынных групірок і асобаў пасьля разгрому фашысцка-камуністычнага мяцяжа ў Расеі;

— тэрмінова ўвесьці дакумэнтальны і мытны кантроль на межах Беларусі з Расеяй, а ў бліжэйшы час разгледзець пытаньне аб увядзеньні візавага рэжыму;

— забараніць дзейнасьць камуністычных і праімпэрскіх партыяў і арганізацыяў на Беларусі (ПКБ-КПБ-КПСС, ДСПС, Саюз афіцэраў, Славянскі Сабор «Белая Русь»).

Мы зьвяртаемся да Гэнэральнага пракурора Беларусі сп. В. Шаладонава з патрабаваньнем прыступіць да рассьледваньня антыдзяржаўнай дзейнасьц гэтых арганізіцыяў, ступені іў удзелу ў камуністычным мяцяжы ў Расеі і ў падрыхтоўцы гэтага мяцяжу.

Мы лічым неабходным паставіць пытаньне перад Вярхоўным Саветам аб пазбаўленьні дэпутацкіх паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларусі Генадзя Казлова, Мікала Скарына, Аляксандра Лукашэнкі, Івана Трусава, Мікалая Грынёва, якія выступілі супраць незалежнасьці Беларусі. Мы ставім пытаньне аб рассьледаваньні Гэнэраьным пракурорам Беларусі іў магчымага ўдзелу ў падрыхтоўцы камуністычнага мяцяжу ў РАасеі і ў жхеяньнях, накіраваных на ліквідацыю сувэрэнітэта і дзяржаўнасьці Белурусі, пра што большасьць з іх неаднаразова публічна засьведчылі.

Мы патрабуем неадкладна спыніць распаўсёджваньне на Беларусі расейскіх камуністычных і фашытоўскіх газэт («Правда», «Советская Россия», «День» і г. д.).

Мы лічым недапушчальным знаходжаньне на тэрыторыі Беларусі кіраўнікоў кампартыяў іншых краінаў (сп.сп. Буракявічуса, Шведа і інш.), якія прасьледуюцца ў гэтых краінах па закону за крымінальныя дзеяньні.

Народныя дэпутаты Апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савеце:
З. Пазьняк, У. Заблоцкі, В. Голубеў, Л. Баршчэўскі, М. Крыжаноўскі, С. Навумчык, Г. Сямдзянава, Б. Гюнтар, А. Трусаў, В. Алампіеў, С. Антончык, У. Новік, Ю. Беленькі, Л. Здановіч, І. Пырх, Л. Тарасенка, В. Малашка, І. Германчук, Л. Дзейка, І. Герасюк, А. Шут, П. Холад, Я. Цумараў, В. Даўгалёў (член дэпутацкай групы «Згода»).

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

чым шакала на троне...

З. Пазьняк: У рынкавай эканоміцы такой залежнасьці не павінна існаваць. Гэта пацьвярджае Эўропа і ўвесь сьвет, даказваюць вольныя краіны Балтыі, якія ажыцьцяўляюць рынкавыя рэформы. (Дарэчы, усё тое, што даўно прапанаваў БНФ).

Паліўна-энэргэтычны крызіс на Беларусі створаны штучна. Я ўжо казаў, у чым тут прычына й хто ў гэтым зацікаўлены. Дарэчы, наяўнасьць нафты ў Беларусі за першую палову 1993 г. на душу насельніцтва большая, чым у Вялікабрытаніі, Францыі, Аўстрыі. Але дзе наш бэнзін? Латвія, напрыклад, не мае ня толькі сваёй нафты, але й нафтаперапрацоўчых заводаў, а бэнзіну поўна, й па ніжэйшых, чым у нас, цэнах. Латышы ўвялі нават 15-ціпрацэнтную пошліну, каб абмежаваць увоз бэнзіну ў краіну. Яго няма куды падзець. Тое ж у Эстоніі й Летуве. У Беларусі ўзбагачаецца расейска-беларуская нафтавая мафія. Таму бэнзіну тут ня будзе ніколі, нават калі афіцыйна яго наяўнасьць на душу будзе ў дзесяткі разоў больш, чым у ЗША. Дададзім сюды намэнклятурна-імпэрскую палітыку энэргэтычнага шантажу. Вось і вынік. Выхад? Рабіць так, як у краінах Балтыі. Але спачатку трэба зьмяніць камуністычны ўрад і гэты Вярхоўны «гэранталягічны» сход. Інакш нічога рабіць не дадуць.

Для пабудовы калектару БЧС трэба мінімум два гады. Цяпер па ініцыятыве БНФ створана міжнародная акцыянэрная нафтавая кампанія. Калі ёй ня будзе перашкаджаць урад (а перашкаджаць будзе), праблема з бэнзінам вырашыцца праз 4—6 месяцаў.

Мы можам абыйсьціся без будаўніцтва АЭС. Трэба «закальцавацца» ў міжнародную эўрапэйскую энэргэтычную сістэму вакол Балтыйскага мора. Павінна быць распрацаваная й ажыцьцёўленая праграма энэргэтычнай эканоміі (эфэкт да 30 прац.), выкарыстаны альтэрнатыўныя крыніцы энэргіі. АЭС — гэта крайняе рашэньне ў бязвыходным становішчы. Беларусь яшчэ ня вычарпала іншых энэргэтычных магчымасьцяў. І нават не шукала.

Карэспандэнт: Сродкі масавай інфармацыі стракацяць прозьвішчамі дэпутатаў (у т. л. і А. Лукашэнкі) у сувязі з іх далёка ідучымі плянамі ў барацьбе за неіснуючае пакуль прэзідэнцкае крэсла. Што Вы аб гэтым думаеце?

З. Пазьняк: А нічога ня думаю. Ад бясконцых выступленьняў гэтага шумнага дэпутата ў вушах у мяне стаіць звон.

Карэспандэнт: Як Вы ацэньваеце палітычныя магчымасьці прадстаўнікоў БНФ?

З. Пазьняк: Палітычныя магчымасьці ў іх мінімальныя. Прапагандысцкія — велізарныя. Падчас выбараў дамінаваць будзе той, у каго сродкі масавай інфармацыі і грошы, якімі гэтыя сродкі будуць купленыя. Гэта значыць, шмат будзе шуму ад партыяў намэнклятуры, дырэктарыяту й камуністаў. Аднак большасьці яны не набяруць. Тут і прапаганда не дапаможа. Іх можа выратаваць толькі фальсіфікацыя выбараў. На гэта яны пойдуць. Таму павінен быць арганізаваны татальны народны кантроль за галасаваньнем.

Карэспандэнт: У «Народнай газеце» Вамі выказана ідэя ўтварэньня кааліцыйнага антыкамуністычнага ўраду. Але, як вядома, такія ўтварэньні вельмі няўстойлівыя, асноўную энэргію яны трацяць на ўнутраную барацьбу. Ці існуе верагоднасьць таго, што кааліцыйны ўрад у Беларусі пазьбегне такога лёсу?

З. Пазьняк: Размова ішла пра «некамуністычны» часовы кааліцыйны ўрад. Яго рэсурс — пратрымацца некалькі месяцаў, пакуль адбудуцца выбары ў парлямэнт.

Карэспандэнт: Калі ідэя ўтварэньня кааліцыйнага ўраду будзе рэалізавана, то якім бачыцца Вам удзел у гэтым БНФ?

З. Пазьняк: БНФ будзе ўдзельнічаць. У нас ёсьць распрацоўкі й прапановы.

Карэспандэнт: Пагадненьне ў Віскулях прадугледжвала ўсё тое, на чым засноўваюцца цяперашнія «канструктары» эканамічнага саюзу. Ці не чакае яго такі самы смутны лёс?

З. Пазьняк: Так, лёс будзе такі ж. У гэтай ідэі трох намэнклятурных прэм ́ераў няма эканамічнага зьместу (набор дэмагагічных фразаў). Тут сэнс толькі палітычны й прапагандысцкі — стварыць умовы для інтэграцыі, абмежаваць, а потым і скасаваць незалежнасьць Беларусі і Украіны. Вынікам гэтага палітыканства можа, перш за ўсё, стаць поўнае разбурэньне эканомікі Беларусі й разрабаваньне яе вытворчасьці. (Так, дарэчы, рабілі расейцы пасьля захопу Беларусі ў канцы XVIII ст.). «Эканамічны саюз» — гэта чарговая імпэрская палітычная авантура. Нельга дапускаць яе рэалізацыі.

Карэспандэнт: Акрамя Канстытуцыі, важнейшым заканадаўчым актам, здольным зьмяніць палітычны твар Беларусі, зьяўляецца Закон аб выбарах. Ці намервацца апазіцыя зноў ставіць гэта пытаньне на чарговай сэсіі Вярхоўнага Савету?

З. Пазьняк: Праэкт Закону аб выбарах Апазіцыяй БНФ створаны яшчэ ў 1990 г., надрукаваны, распаўсюджаны й прапанаваны на рэфэрэндум, падтрыманы неабходнай колькасьцю выбаршчыкаў. Прынята афіцыйнае рашэньне аб правядзеньні рэфэрэндуму. Таму пытаньне аб выбарчым законе — гэта пытаньне пра адмену незаконнага варварскага рашэньня Вярхоўнага Савету аб забароне рэфэрэндуму.

Карэспандэнт: Як, на Вашу думку, С. Шушкевіч захавае пост кіраўніка парлямэнту? Калі не, то хто яго найбольш верагодны пераемнік?

З. Пазьняк: Ад С. Шушкевіча нічога не залежыць. Таму сам ён нічога ня «зможа». Шчыра кажучы, многія, ўзлаваўшыся, ужо гатовыя здаць гэтае пустое месца, так ён усім надакучыў сваімі нічоганеразуменьнем, нічоганяробленьнем, бязхрыбетнасьцю й słоваблудзтвам. Аднак лепш мець «пустое месца», чым шакала на троне. Апазіцыя і ўсе дэмакратычныя дэпутаты трапілі ў недарэчнае становішча — вымушаныя захоўваць асобу, на якую не спадзяюцца, з якой нават не кантактуюць, а яна, гэтая «асоба», яшчэ й зьневажае іх (каб дагадзіць камуністам) і куражыцца. Цырк. Думаю, аднак, што нельга дапусьціць зьняцьця С. Шушкевіча. Гэта буфэр, які замінае абсалютнаму захопу ўлады прарасейскай праімпэрскай намэнклятурай.

Карэспандэнт: Раней Вас папракалі ў тым, што Вам выгадна быць кіраўніком апазіцыі. Гэта сапраўды так, ці сёньня Вы гатовы заняць адзін з важнейшых дзяржаўных пастоў, калі такая магчымасьць раптам зьявіцца?

З. Пазьняк: Сутнасьцю парлямэнцкай апазіцыі зьяўляецца, перш за ўсё, яе непрыняцьце палітыкі ўраду. (Дэпутат свабодны. Чыноўнік і член ураду — не). Таму дэпутаты парлямэнцкай апазіцыі ня могуць уваходзіць у цяперашні ўрад і займаць у ім «дзяржаўныя пасады».

Аб «выгадзе». Калі Вы станеце дэпутатам парлямэнту (ды яшчэ, калі пашанцуе — камуністычнага), паспрабуйце зрабіцца «руководителем оппозиции». Адчуеце ўсю выгаду.

Гутарыў Ул. ЯКУБОЎСКІ, г. Магілёў.

З нагоды аднаго ліста

20 верасьня Гарадзенская рада БНФ прыняла адкрыты ліст да жыхароў Горадні й Гарадзенскай вобласьці, аднак ужо на 8 кастрычніка часткова ліст страціў сваю актуальнасьць. І ўсё ж рэдакцыя хоча пазнаёміць сваіх чытачоў з яго зьместам.

«Цяжкі паліўна-энэргэтычны крызіс закрануў многіх з нас,— гаворыцца ў лісьце.— Практычна прыпынена найбуйнейшае ў хімічнай галіне прамысловасьці нашай дзяржавы вытворчае аб ́яднаньне «Азот», значная частка працаўнікоў адпраўлена ў вымушаныя адпачынкі. Па скарочаным графіку працуе транспарт, шэраг іншых прадпрыемстваў, такіх як ВА «Хімвалакно», ВА «Хваля» і іншыя. Крызіс у энэргэтыцы выклікаў рост цэнаў за апошні месяц больш, чым на 50%, пакінуў без паліва тысячы й тысячы аўтааматараў у вобласьці й нашым горадзе. Няма патрэбы й далей апісваць сёньняшняе становішча, аднак лічым неабходным падкрэсьліць, што яно зьявілася заканамерным вынікам палітыкі, што праводзіцца як урадам Беларусі, так і кіраўніцтвам вобласьці й гораду. А тлумачэньні ўладаў выклікаюць заканамернае пачуцьцё агіды ў кожнага разумнага чалавека.

Вось ужо больш за паўтары гады апазыцыя ў парлямэньце Рэспублікі Беларусь спрабуе сур ́ёзна паставіць на абмеркаваньне пытаньні энэргэтыкі ў нашай маладой дзяржаве. Нагадаем, што напярэдадні крызісу, сымптомы якога жорстка далі пра сябе ведаць вясной гэтага года, апазыцыя спрабавала абмеркаваць пытаньне на вясеньняй сэсіі парлямэнту. Аднак дэпутацкая група «Беларусь», значную частку якой складаюць дэпутаты-супрацоўнікі Саўміну, правалiла гэтую спробу й прыняцьце захадаў, што спрыялі б выхаду з паліўна-энэргэтычнага крызісу. Спробы абмеркаваць гэтае пытаньне рабіліся дэмакратычна настроенымі дэпутатамі й на ўзроўні вабласнога й Гарадзенскага Саветаў, аднак таксама не знайшлі падтрымкі ў большасьці гэтых Саветаў.

Далей у лісьце гаворыцца аб тым, што дзяржава адмаўляецца шукаць рынкі нафтапрадуктаў, стварае дзяржаўную манаполію на іх увоз у краіну.

Крытыка ўраду, як вядома, дала свой плён. Кебіч падпісаў, нарэшце, указ, які павінен разбурыць манаполію на ўвоз нафтапрадуктаў у краіну. Але ўсё роўна мы й дагэтуль цалкам залежым ад рынку Расеі, дзе й надалей працягваецца эканамічная й палітычная нестабільнасьць. Альтэрнатыўных шляхоў урад не шукае й ня хоча шукаць.

«Аднак трэба прызнаць,— далей гаворыцца ў лісьце,— што асобы, якія знаходзяцца пры ўладзе ў Беларусі, вобласьці, горадзе, ня здольны вырашаць праблемы, што стаяць перад грамадзтвам. Мысьленьне гэтых людзей, пераважная большасьць якіх займала кіруючыя пасады пры камуністычным рэжыме, ня здольная мяняцца, як таго патрабуе жыцьцё. Да таго ж яны вельмі баяцца страціць уладу.

Мы лічым, што ўжо сёньня заўтрашні выбаршчык павінен задумацца, каму даверыць дзейснае разьвязаньне праблемаў, што стаяць перад грамадзтвам. У любым выпадку іх павінны вырашыць людзі з іншым мысьленьнем, а зямля Беларусі багатая на таленавітых і кваліфікаваных спэцыялістаў. Мы спадзяёмся, што большасьць з вас падтрымлівае ідэю датэрміновых выбараў і дасьць заслужаную ацэнку дзейнасьці людзей, якія знаходзяцца сёньня пры ўладзе».

Гарадзенская рада БНФ.

Сьцягі на розных узроўнях

Ці толькі на спартовых спаборніцтвах сьцяг Нямеччыны можа лунаць вышэй за сьцяг Злучанага Каралеўства? Аказваецца — не, у тым могуць пераканацца жыхары Менску ды й госьці сталіцы. Але ўсё па парадку.

Пасьля падпісаньня Кебічам пагадненьня з Расеяй аб рублёвай зоне, як яны кажуць, «новага тыпу», да таварышча Каратчэні, які (мала хто памятае) зьяўляецца так званым каардынатарам СНД, пацягнуліся пасьлы замежных дзяржаваў. Першымі, кажуць, прыйшлі дыпляматы Францыі й Кітая. Яны, маючы натуральны клопат пра свае, даволі неблагія (ціхія ды й спакойныя) пасады, прыйшлі ўдакладніць пра тое, што іх чакае наперадзе. Спадароў паслоў можна зразумець. Іхнія дзяржавы й урады паверылі ў беларусаў, і, ня гледзячы на недвухсэнсовыя намёкі расейскіх палітыкаў пра тое, што, маўляў, ня варта пашыраць дыпляматычны корпус, пайшлі на стварэньне амбасадаў у Рэспубліцы Беларусь.

Практычна першымі на гэта наважыліся Злучаныя Штаты Амэрыкі. А, як казала вядомая расейская дысідэнтка спадарыня Навадворская, краіну, у якой зьявілася амэрыканская амбасада, ужо голымі рукамі ня ўзяць. За імі ўжо пайшлі на такі крок і кансэрватыўныя эўрапэйскія дзяржавы. І раптам краіна, якую з такой цяжкасьцю, але ўсё ж такі пачалі прызнаваць у сьвеце, па ўласнай волі адмаўляецца ад набытага сувэрэнітэту, а разам з ім і аўтарытэту... Такую сітуацыю для паслоў можна параўнаць адно з землятрусам, калі не па сваёй волі зямля пачынае выходзіць з-пад ног. Кажуць, што на пытаньні дыпляматаў таварыш Каратчэня адказаў: «Не валнуйцеся, гаспада, всё будет харашо!».

А цяпер вернемся да сьцягу. Нарэшце сваю амбасаду ў Менску адкрыла й супэркансэрватыўная супэрдзяржава Вялікая Брытанія. Але, ня маючы прадстаўленага ўрадам Беларусі памяшканьня, папрасілася «на хату» да нямецкай амбасады, якой будынак дастаўся ў спадчыну ад «братняй ГДР». Пасунуўся на фасадзе нямецкі арол і даў месца ангельскаму ільву. А вось чырвона-бела-сіні сьцяг крыху ніжэй вісіць, бо ўсё ж такі — госьці. Брытанцы й тут — самыя разумныя. А навошта абзаводзіцца маёмасьцю? Месца — няпэўнае. Калі што, забралі гэрб са сьцягам ды й паехалі ў якую Чачню альбо Башкырстан, якія сабраліся адлучыцца ад Расеі. Хто ведае, можа, там лепш будынак пабудаваць?

Я. ДУБРОЎСКІ.

Застаўся адзін міліцэйскі пост

Аматарскія пасты міліцыянтаў на беларуска-летувіскім памежжы замяняюцца памежнікамі. Днямі памежнікі зьмянілі сваіх папярэднікаў на мытна-памежным пункце «Гожа».

Дарэчы, гэта быў перадапошні пункт, дзе працавалі міліцыянты. Яшчэ адзін такі пункт застаўся бліз мястэчка Сапацкін. Але прыкладна праз месяц і тут будуць працаваць прафэсіяналы.

Г. У.

ПОШТА

«Вітаю Вас з Аўстраліі»

Ужо некаторы час атрымоўваю выдаваную Вамі газэту «Пагоня», спачатку беспасрэдна ад Вас, а цяпер ад свайго знаёмага ў г. Менску Ул. Цярохіна, і вось толькі што закончыў чытаць № 20 (34) Вашай газэты з рознымі весткамі ды апісаньнем тых падзей, якія адбываюцца на далёкай ад нас Радзіме — Беларусі...

Чытаў пра Вітаўта Кіпеля, з катоым калісьці, будучы яшчэ юнакамі, жылі разам у лягерах беларускіх уцекачоў у Нямеччыне, перад тым, як ён паехаў у Злучаныя Штаты Амэрыкі, а я накіраваўся ў гэтую, тады вельмі мала знаную, кантынэнт — краіну Аўстралію...

Таксама чытаў з вялікай цікавасьцю «Лісты з г. Сыднэя», пра жыцьцё нашай суайчыньніцы Ліды Ігнатовіч, і шкада, што гэтая беларуская дзяўчына так доўга не магла далучыцца да нашай беларускай грамады ў г. Сыднэй. Я асабіста буду вельмі рады Яе вітаць і прыймаць на нашых беларускіх вечарынах.

Я ўжо аднойчы пісаў да Вас, дзякаваў Вам за прысланьне мне Вашай газэты, але я не атрымаў ад Вас жаданай весткі й прыпушчаю, што мой ліст недзе «загінуў» па дарозе да Вас у Горадню.

Я таксама залучаю Вам апіс прабегу жыцьця й дзейнасьці беларусаў Аўстраліі, з копіямі некаторых дакумэнтаў ды фатаздымкамі з нашай грамадзкай працы. Вы можаце іх выкарыстоўваць на старонках сваёй газэты «Пагоня» для шырэйшай інфармацыі сваіх чытачоў аб жыцьці і дзейнасьці той, невялікай колькасна, групы беларусаў, каторыя не баяліся прызнавацца беларусамі й рабілі вялікія намаганьні, каб усьведаміць сьвет пра Беларусь і здабыць для Яе, прынамсі, палітычную дапамогу ў змаганьні за вызваленьне й Дзяржаўную Незалежнасьць!

Жыве Беларусь!!!

З пашанай
Алесь АЛЕХНІК,
гэнэральны сакратар Беларускага Аб ́яднаньня Аўстраліі.

ГРАМАДЗТВА

Масква ўмылася крывёй

(Пачатак на 1-й стар.).

юць да нас з Польшчы, Нямеччыны або яшчэ скуль-небудзь.

А роля тэлебачаньня, між тым, напраўду велізарная. Нядзельны вечар. Экран «Астанкіна» пагас, тамака ідзе бой. «Вести» выходзяць аднекуль з запасной падмаскоўнай студыі. Вось калі ўпершыню я ўсьцешыўся тым, што ў нас вяшчае Піцер, ТБ якога працавала ў звычайным рэжыме. Праўда, гэтыя дзьве станцыі прымаліся не па ўсёй Расеі, але затое існуе радыё «Свобода», якое карысталася таксама й паведамленьнямі тэлебачаньня.

Пасьля 22 гадзінаў у мяне раптам зьніклі расейская й першая польская праграмы, г. зн. тыя, якія не прыймаюцца на пакаёвую антэну. Гэта здалося пагатоў падазроным, што яшчэ адна мэтровая — менская станцыя вяшчала па-ранейшаму, але, як заўжды, прапаноўвала інфармацыйны вакуум. Тады мне здалося, што адбылася дывэрсія ў маштабах усёй Горадні. Дзякуй Богу, назаўтра высьветлілася, што я памыляўся. Хаця гэтыя дзьве станцыі ў мяне дагэтуль маўчаць.

Чаму ў падобных сітуацыях для чырвона-карычневых небясьпечнае польскае тэлебачаньне? Таму што гэта станцыя эўрапэйскага ўзору, якая ў падобных экстрэных сітуацыях наладжвае зьместоўныя інфармацыйныя праграмы штогадзіны. Гэтак было пад час румынскіх падзей, віленскіх, жнівеньскага путча 91-га году, гэтак было й мінулай нядзеляй. Гарадзенцы ў падобных выпадках у некалькі разоў лепей паінфармаваны за іншых беларусаў.

Масква — баромэтр. Як толькі тамака разварушваюцца чорныя сілы, ў Горадні адначасам пачынаюць узьнімаць голаў нашыя мясцовыя камуністыя. Яны разумеюць толькі мову кулака. Чаму маскоўскі працэс над КПСС ператварыўся ў фарс? Чаму спусьцілі на тармазах суд над гэкачэпістамі? Чаму не адбыўся другі «Нюрнбэргскі» працэс, гэтым разам над чырвонымі? Вось і маем, што маем.

На жаль, паводле аднаго амэрыканскага пісьменьніка «Расея спэцыялізуецца на трагедыях». Карацей, гэта не апошні крывавы путч у Маскве. Нацыя, якая не жадае раскаяцца й пачаць цяжка працаваць... Нам наканавана кожны раз адчуваць іхнія выбрыкі на сабе. Бабуліны сказалі, што назаўтра яны аднаведаць нам усім СССР.

Сын адказваў сёньня на ўроке гісторыі. «860-ы год у гісторыі арабскай дзяржавы азнаменаваўся...» — нехта з парты падказаў: «Штурмам «Астанкіна». Дасьціпная ў нас моладзь! Настаўніца беларускай мовы шчыравала з вучнямі, спачуваючы путчыстам: а ўсё ж раней добра мы жылі, ніхто ж ня скардзіўся... Дзеці пачалі рашуча з ёй спрачацца. Хутчэй бы яны выгадаваліся!

Да апошняга верасьнёўскага дня спадзяваўся ў апошні раз зьезьдзіць да Друскенік, каб паблукаць у прысадах каля Нёмна, выпіць філіжанку кавы, падыхаць жоўтай дзуцкай восеньню. Усё. Цяпер — візы, 10-даляровыя.

Адратавацца ад «чумы» бадай немагчыма, але можна хаця б паспрабаваць адгарадзіцца, як эта зрабілі летувісы. Іхняя мяжа зачынена, а ў Летуве болей няма чужога войска.

Прэзідэнт Чэхіі Вацлаў Гавэл нядаўна падпісаў указ, паводле якога Камуністычная партыя Чэхаславаччыны прызнана «злачыннай арганізацыяй, вартай асуджэньня». Дакумэнт мае адно дэкляратыўны й маральны характар. Там гэтага дастаткова.

Камуністыя паабяцалі, сыходзячы, ляснуць дзьвярыма. Свастыка яшчэ раз, як у 39-м, злучылася з чырвонай зоркай. Дай Божа, каб гэта не была ўсяго толькі рэпетыцыя. Жыве Беларусь!

К. МАЛЕВІЧ.

Імамы ў былым санаторыі ЦК КПСС

У падмаскоўным санаторыі «Паляны» скончыла сваю працу выязная сэсія ісламскага унівэрсітэту «Бансауд». Дэлегаты сэсіі, а іх было 300 чалавек, на працягу месяца вывучалі каноны вядзеньня службаў і адпраўленьне сьвяточных і рытуальных мэрапрыемстваў, а таксама вялося падрабязнае вывучэньне Сьвятой кнігі мусульман «Карана».

Пасьля такой падрыхтоўкі ўсе 300 слухачоў атрымалі пасьведчаньні й былі высьвечаныя ў сьвятары, сярод іх і чацьвёра гарадзенцаў, якія ў хуткім часе распачнуць сваю прапаведніцкую дзейнасьць на месцах.

Дарэчы, усе выдаткі па праведзеньню сэсіі й навучэньню сьвятароў узяла на сябе Саудаўская Аравія.

Жыхаркам Скідаля — грошы ад Саудаўскай Аравіі

«Пагоня» раней паведамляла, што ўрад Саудаўскай Аравіі стварыў пры беларускім згуртаваньні мусульман дабрачынны фонд з мэтай фінансавай дапамогі адзінокім і састарэлым.

Першымі дапамогу ад фонда памерам 50 тысяч рублёў атрымалі дзьве жыхаркі Скідаля.

Г. У.

Эспэрантысты прыехалі, але ня ўсе, хоць эпідэміі халеры ў Горадні й ня было

Фае Палаца тэкстыльшчыкаў Горадні поўнілася моваў, на якой размаўлялі госьці з Украіны, Летувы, Расеі, Польшчы. Размову між сабой вялі дэлегаты міжнароднай канфэрэнцыі эспэрантыстаў.

У зале, дзе адбылася сама канфэрэнцыя, вольных месцаў было багата. Але вядучая, старшыня Беларускай асацыяцыі эспэрантыстаў Леанадра Воўкава не без гонару зазначыла, што на канфэрэнцыі прысутнічае прэзідэнт Міжнароднага таварыства дружбы й добрай волі спадар Стэнлі Дрэйк са Злучаных Штатаў Амэрыкі. Затым спадарыня Леанарда распавяла прысутным пра гісторыю руху эспэранта на Беларусі. У прыватнасьці, яна зазначыла, што мовай эспэранта ў нашай дзяржаве захапляліся вядомыя беларускія пісьменьнікі Янка Маўр, Цішка Гартны, Янка Купала, С. Новік-Пяюн і многія іншыя.

Потым выступілі намесьнік старшыні Гарадзенскага гарвыканкаму А. У. Мілінкевіч і старшыня Беластоцкай філіі эспэрантыстаў Польшчы Станіслава Навакоўска. Трымаў слова й спадар Стэнлі Дрэйк. У заключэньне першага дня працы адбыўся невялікі канцэрт, на якім выконваліся выключна беларускія мэлёдыі на мове эспэранта. Потым была агульная вячэра, падчас якой кар. «Пагоні» даведаўся ад сакратара рэспубліканскай асацыяцыі эспэрантыстаў С. Сурбы, што многія з запрошаных не прыехалі толькі таму, што ў заходнім друку зьявіліся паведамленьні нібы аб эпідэміі ў Горадні чумы й халеры. Таму, каб канфэрэнцыя адбылася, мясцовым эспэрантыстам давялося браць ад санэпідэмстанцыі даведку, што ўспышкі эпідэміі — выдумка.

Другі дзень быў менш напружаны — ўдзельнікі канфэрэнцыі пабывалі на набажэнстве ў фарным касьцёле, якое, дарэчы, вялося на міжнароднай мове, правялі круглы стол і агледзелі выставу па гісторыі эспэранцкага руху на Беларусі, якую з 'арганізавалі ў гонар канфэрэнцыі.

Дарэчы, у працы канфэрэнцыі прыняў удзел унук стваральніка міжнароднай мовы Луіс Залескі-Замэнгоф, з якім таксама пагутарыў кар. «Пагоні». Аб тым, што распавёў Залескі-Замэнгоф у гутарцы, чытайце ў адным з наступных нумароў «Пагоні».

Г. АСТРОЎСКІ.

ПОШТА

Чытаю ад першага да апошняга радка

Ваша газэта цікавая, і я цешуся, што да мяне ідуць людзі, каб пазычыць Вашу «Пагоню». Іншых газэт ці часопісаў у мяне не пазычаюць.

Дзякую Вам за мужнасьць і шчыры беларускі патрыятызм, за такую багатую й праўдзівую інфармацыю.

Выпісваю шмат пэрыядычных выданьняў, але толькі «Пагоню» чытаю ад першага да апошняга радка. На іншыя часу не хапае. Кожны нумар «Пагоні» — гэта сьвята ў хаце. Буду прапагандаваць «Пагоню» у Мастоўскім раёне й нават за яго межамі.

Жыве Беларусь!

Са шчырай падзякай і з вялікай удзячнасьцю

Алесь БЕЛАКОЗ, Гудзевічы.

Прыватныя лісты ў Ганконг

1. Дарагі сябра ЛІ!

Надыходзіць няўмольна той час, калі вас вернуць Кітаю. Мне цікавыя твае пачуцьці: ты будзеш адчуваць сябе эмігрантам, калі гэта адбудзецца, ці ты эмігрант — сёньня, бо Ганконг адарваны ад мэтраполіі, а ім кіруюць замежныя каланізатары?..

Нашая Беларусь заўжды была пад Расеяй, прынамсі як я нарадзіўся тутака. Мы ўвесь час чуліся эмігрантамі. Прыкрае, балючае, ганебнае пачуцьцё — нібы ты байструк або ўтрыманец у роднай хаце. Потым мы часова ўздыхнулі, нават крыху акрылі. Непараўнальная з нічым рэч — нарэшце апынуцца дома! Але гэта скончаецца. Як напачатку верасьня пайшлі чарадой «янычарскія» кангрэсы ў Менску, мы скурай адчулі: зноў у клетку заганяюць.

Не хачу ў ніякі Ганконг, але ноччу сьню сябе ў Ганконгу, ці ў нейкім іншым незнаёмым, экзатычным месьце. Мільгаціць уваччу нэон рэклямы, дамы-вежы працінаюць цемру неба, вялікі рух, іншаземная гамонка. А я чужы і непатрэбны да недарэчнасьці. Ніхто ня ведае маёй мовы, ніхто не жадае мяне выслухаць. Ганконг.

2. Кепскі доктар

Я б сказаў яшчэ інакш, але стрымаюся. Сапраўды: доктар закліе кінуць паліць, а сам на вачах у цябе цыгарэты адну за адной смокча. Настаўніца, якая навучае дзяцей беларускай мове, сама ёю не валодаючы, яна лічыць яе грубай, грэбуе.

Урад, які нараджае пастанову: усім абавязкова карыстацца «наркомаўкай». А сам ігнаруе беларускую мову ўвогуле. «Из принципа».

3. «Рэспубліка»

Памятаю, як два гады таму, перад адлётам з Менску да Мінэральных Водаў, набыў у шапіку першы нумар новай газэты «Рэспубліка». Сэрца захвалявалася, калі ўбачыў яе. Чамусь мне гэтая назва ўнушала ўпэўненасьць. У Летуве ёсьць такая газэта, у Італіі, у Польшчы. У летаку спаў. У гатэлі ўзяўся за газэту. Мяне чакала расчараваньне. На беларускай мове толькі шыльда, цытата з Каліноўскага (!?) і адна зацемка на апошняй старонцы. З прыкрасьцю занёс «Рэспубліку» у прыбіральню.

Паехаў ад нас адзін хлопец працаваць у тую «Рэспубліку». Свой — беларус, гаворыць па-наску. Прыяжджаў нядаўна, пакінуў сваю візітоўку. Шыкоўная. Папера, колеры! Але апроч гэрба ды «І» у шыльдзе усё астатняе — па-расейску. Установа абавязвае!

4. Бязплоднасьць

А ўсё ж прыемна, што парлямэнцкая большасьць са сваіх шэрагаў вылучыла ўсяго толькі калгаснага старшыню. Пярэдадзень дваццаць першага стагоддзя, час інтэлектуалаў... Плебс, гэгэмон, прымітыў. А да ўсяго яшчэ — хам і мацяршчыньнік. Непрыемна, але тым жа часам прыемна.

5. Вайсковыя Гульні

Гэнэралы ў сьвеце ўсякай трасцы баяцца. А самыя сьмелыя ў нас. У беларускім міністэрстве абароны баяцца толькі аднаго: праяваў беларускага духу. Гэта ж трэба — абвясьціць Дзень СА і ВМФ — днём беларускага войска!

І раптам БЗВ заяўляе: мы таксама — за! Аказваецца, 23-га лютага быў падпісаны загад аб фарміраваньні Беларускай краёвай абароны.

Адзін-нуль! Мяч у вашую браму, спадары-таварышы гэнэралы. Дзякуй. Даўно я гэтак не сьмяяўся!

6. Самагонны сіндром

У Менску шумяць агрэсіўныя кангрэсы ды зьезды, на якія зьляцелася антыбеларускае «птаства» адусюль, нават з замежжа. Спакойна! Усё нармальна.

8 верасьня. Невялікая колькасьць патрыётаў прымае сімвалічную прысягу Беларусі, яшчэ меншая купка — у Слоніме. Гарадзенцы ідуць затым да грунвальдзкай пліты ля Каложы. Іх насьцярожана суправаджае процьма міліцыянтаў.

Урад баіцца купкі патрыётаў, выдае супраць іх адпаведны ўказ. Міліцыю прымушалі змагацца з самагоншчыкамі, цяпер — з бэнэзфаўцамі. А чаму б і не, злачыннасьць жа ў нас зьліквідавана. Не рабіць жа міліцыю беспрацоўнай!

Натоўп міліцыянтаў суправаджае купку бэнэзфаўцаў. Потым дзесяць дзён адбываецца «разбор палётаў». А тым часам забіваюць вельмі вялікага, самага вялікага начальніка.

Ну што зробіш, недагледзелі. Трэба ж было з тым Жынём разабрацца.

7. Сэйсьмічная зона

Мы даўно ўжо не жывём. Мы даўно прыслухоўваемся да вулкана. Самага вялікага ў сьвеце. Што? Не, ні Фудзіяма. Самае страшнае, што ў гэтым няма аніякага сэнсу. Нават пачуўшы выбухі на адлегласьці, мы ня здолеем уратавацца. Мяжа на захадзе дагэтуль задратавана. Мы — сьмяротнікі.

21 верасьня. Вулкану зноў нешта не даспадобы. Паддосьледным трусам не наканавана ўцячы, іх трымаюць у клетцы.

8. Фарс-вадэвіль

Жнівень 91-га, верасень 93-га. «Белы» дом у Маскве. Якая выразная сёньня ісьціна аб тым, што гісторыя паўтараецца толькі ў выглядзе фарсу!

Руслан Ібрагімавіч і вусаты гэнэрал з крынічнымі вачыма, якому заманулася прэзідэнцтва, мадзеюць пры сьвечках у шклянках у прэзідыуме

ГРАМАДЗТВА

Акоўцы згуртаваліся

25—26 верасьня ў Горадні адбыўся першы зьезд жаўнераў Арміі Краёвай. Цікава, што маючую адбыцца падзею прадстаўлялі перадусім як нібы зьезд польскіх вэтэранаў Другой Сусьветнай вайны. Але гэта між іншым.

Мы ў невялікай утульнай зале Гарадзенскага драматычнага тэатру. На сцэне вісяць два сьцягі — беларускі й польскі, а зьнізу лёзунг: «Nie rzucim ziemi skąd nasz ród». Старшыня Саюзу палякаў на Беларусі спадар Тадэвуш Гавін распачынае зьезд, ён гаворыць аб тым, што Армія Краёва змагалася з немцамі ў рамках антыгітлераўскай кааліцыі. У акоўскіх батальёнах у Заходняй Беларусі было да паловы й нават болей беларусаў. Але напрыканцы вайны, пачынаючы ад 1944 году, акоўцаў чакалі перасьлед і паняверка.

Спадар Гавін гаворыць, што АК змагалася супраць камуністычнай улады, а значыцца, як і паўстанцы 1863 году,— «за нашу й вашу вольнасьць». Сёньня паўсталі з мёртвых незалежныя Польшча й Беларусь, дзеля чаго, паводле ягоных словаў, не шкадавалі жыцьцяў акоўцы... Старшыня СПБ скончыў чульлівым пажаданьнем «шчасьлівага разьвіцьця мілай нашаму сэрцу вольнай і незалежнай Беларусі».

У Саюзе палякаў вэтэранскі аддзел паўстаў тры гады таму, у ім існуюць кола ўдзельнікаў абарончай вайны 1939 году, кола жаўнераў гэнэрала Андэрса, кола жаўнераў гэнэрала Бэрлінга й кола жаўнераў Арміі Краёвай. Сярод гэтых людзей чатыры чалавекі ў першы дзень вайны змагаліся ў Гданьску на славутым Вэстэрплятэ, узнагароджаны вышэйшым вайсковым ордэнам Віртуці Мілітары. Сярод вэтэранаў ёсьць і беларусы, як, напрыклад, гарадзенец Канстантын Цыхун або Мікола Смолень з Віцебшчыны. Аднак жывуць гэтыя людзі часта ў нэндзе, а шмат каму, хто ваяваў у Андэрса або ў АК, ваенкаматы не даюць вэтэранскіх пасьведчаньняў. Напрыклад, сп. Цыхун ваяваў пад Монтэ-Касіна, мае польскія, ангельскія, італьянскія ўзнагароды. У 47-м годзе ён вярнуўся на Беларусь і яго зноў вывезьлі ў Сібір ужо разам з сям'ёй і малымі дзецьмі.

Як сказаў кіраўнік вэтэранскага аддзелу СПБ спадар Апалінары Валынскі, яны ня ведалі тады, што апынуцца па-за Польшчай, і ня ведаюць, чаму іх без іхняй згоды пазбавілі польскага грамадзянства, таму яны дагэтуль адчуваюць сябе польскімі грамадзянамі. Зала на гэтыя словы адказала воплескамі...

Размова на зьезьдзе атрымалася цікавая, часам нечаканая. Каардынатар брытанскай Палёніі, а раней міністр польскага эміграцкага ўраду спадар Артур Рынкевіч зазначыў, што акоўцы былі супраць і немцаў, і савецкіх партызан, а на акоўскім мэдалі адбіта цытата з Байрана ў Міцкевічавым перакладзе, сэнс якой у тым, што калі бацька пачынае змаганьне, сын яго працягвае.

Апэлявалі да колішніх паўстаньняў таксама іншыя прамоўцы. Напрыклад, спадар Януш Аземборускі, міністр польскага ўраду па справах вэтэранаў і рэпрэсаваных асобаў. Ён нагадаў таксама аб тым, што правы акоўцаў прызнаныя нават у Нямеччыне. У Польшчы карыстаюцца вэтэранскімі правамі жаўнеры Чырвонай Арміі і партызаны, нават некаторыя з НКВД, калі іхнія рукі не запляменыя крывёй. «Трэба разглядаць канкрэтныя выпадкі,— сказаў спадар міністр.— Бо калі казаць агулам, дык Чырвоная Армія таксама нішчыла польскі народ, бо займалася растрэламі ў тым жа 39-м годзе».

Паводле спадара міністра, АК, якая прызнана ва ўсім сьвеце, павінна атрымаць правы й тут, на Беларусі.

Віцэ-старшыня Сусьветнага саюзу жаўнераў АК сп. Станіслаў Каралькевіч сказаў, што трапіў на Беларусь упершыню ў 1943 годзе, калі іхні батальён з Усходняй Прусіі перайшоў у Ліпічанскую пушчу. У беларусаў яны атрымлівалі лепшую гасьціннасьць, чымсьці ў Цэнтральнай Польшчы.

Адчувалася, што на Зьезьдзе сабраліся аднадумцы. У выступах праглядалася імкненьне рамантызаваць змаганьне акоўцаў і залагодзіць супярэчлівыя моманты ў яе дзеях. Але былы аковец Баляслаў Валасевіч прызнаў, што існавалі банды, якія пад шыльдай Арміі Краёвай нішчылі мірнае насельніцтва таксама й пасьля 1945-га года. Ён жа сьцьвердзіў і наступнае. У 1942 годзе ў Горадні дзеіў Беларускі нацыянальны камітэт, які, з ягоных словаў, быў антыпольскім і непапулярным таксама сярод беларусаў, а таму акоўцы зьнішчалі адміністрацыю Белнацкаму.

Сёньня яны гаворадь, што забівалі толькі калябарантаў і даносчыкаў, не зважаючы на іхнюю нацыянальнасьць.

Хачу тут заўважыць, што акоўцы дагэтуль ня здолелі правесьці сваіх зьездаў ні ў Летуве, ні на Украіне, а толькі ў нас на Беларусі. Міністэрства юстыцыі Летувы адмовіла пакуль у рэгістрацыі арганізацыі акоўцаў. У гэтым яго падтрымала соймавая камісія асьветы, навукі й культуры. Дзеля гэтага прэм'ер-міністр Шляжавічус паклікаў камісію, якая вывучыць дзеі Арміі Краёвай на Віленшчыне. Літоўцы трактуюць акоўцаў, як ворагаў незалежнай Летувы, якія змагаліся за польскую дзяржаўнасьць у Віленскім краі.

Цікава тое, што падобная ж камісія створана 22 чэрвеня і ў Менску — пасьля таго, як удзельнікі Другога зьезду палякаў Беларусі зьвярнуліся да сп. Ст. Шушкевіча з заклікам рэабілітаваць жаўнераў АК. У камісіі 15 чалавек — гісторыкі, супрацоўнікі КДБ і пракуратуры, сябры Саюза палякаў. Сваё першае пасяджэньне камісія правяла толькі 16 верасьня. Пратакол ня вёўся. Гутарка, па словах гісторыка й былога партызана Ал-ра Хацкевіча, была няпростай. Адны гаварылі, што акоўцы палілі беларускія вёскі, а другія,— што яны толькі бараніліся й помсьцілі за перадваенныя дэпартацыі палякаў. Напачатку кастрычніка камісія мае сабрацца паўторна, а свае высновы яна павінна зрабіць ужо ў сьнежні. Спадар Хацкевіч лічыць, што галоўная цяжкасьць разглядванага пытаньня ў яго палітычным аспэкце. Мяркуецца, што высновы камісіі яшчэ да канца сёлетняга году павінна разгледзець сэсія Вярхоўнага Савету.

Другі член камісіі — Іван Крэнь, які працуе загадчыкам кафэдрай гісторыі Беларусі ў Гарадзенскім унівэрсытэце імя Янкі Купалы, лічыць, што акоўцаў давядзецца рэабілітаваць, апроч тых з іх, хто забіваў толькі за тое, што перад ім не паляк або не каталік.

Удзельнікі зьезду прынялі Зварот да ўрадаў Польшчы й Беларусі, у якім заклікаюць рэабілітаваць цалкам усіх акоўцаў, якія трапілі пад рэпрэсіі. Спадар Антон Марцінкевіч, які зачытаў дакумэнт, сьцьвердзіў, што яны не змагаліся супраць беларускага народу й дзяржавы, а толькі бараніліся супраць НКВД. Прыняты таксама Зварот да Вярхоўнага Савету Беларусі «з просьбай аб прызнаньні салдатам АК статуса вэтэранаў II Сусьветнай вайны, як салдатам арміі дзяржавы, якая ўваходзіла ў антыгітлераўскую кааліцыю». Дарэчы, гэты дакумэнт быў складзены на беларускай мове.

Вось і скончыўся Першы зьезд жаўнераў Арміі Краёвай. На яго адгукнуліся 47 краёўцаў. Лічаць, аднак, што іх павінна быць больш, папросту адныя дагэтуль яшчэ баяцца, а іншыя на ўсё махнулі рукой — усе яны старыя ўжо людзі. Адзін з нешматлікіх беларусаў, што прысутнічалі на зьезьдзе, прызнаўся мне, што яго абураюць спробы прадставіць справу так, што акоўцы змагаліся нібыта за нашу вольнасьць. Для палякаў яны гэроі, а для нас застануцца назаўсёды ворагамі.

Мне застаецца толькі дадаць, што Армія Краёва была распушчана ў 1944-м годзе люблінскім польскім урадам. На тэрыторыі Заходняй Беларусі дзейнічала да 1948-га года. Праўда, у паперах КДБ таго часу яе атрады называюцца ніяк інакш, як бандыцкімі фармаваньнямі.

На першым зьезьдзе жаўнераў Арміі Краёвай у Горадні прысутнічалі гэнэральны консул Рэспублікі Польшча ў Менску спадар Кшыштаф Длужэўскі й намесьнік вайсковага аташэ Анджэй Казлоўскі.

А. АНТАНОВІЧ.

ЦЫТАТЫ

«Дачыненьні АК з беларускім насельніцтвам і савецкімі партызанамі прадстаўнікі СПБ прапанавалі не ўключаць у высновы камісіі, пакінуўшы гэтую тэму гісторыкам, бо мы лічым, што ў гэтай справе ёсьць болей што выказаць жаўнерам АК».

«Glos znad Niemna», 4—10 кастрычніка 1993 года.

й гавораць да купкі дэпутатаў у вялізную залу праз мэгафон. Не працуюць ліфты, сьмярдзяць прыбіральні. Самааблога. Небарака-гэнэрал скардзіцца журналістам, што ня можа атрымаць ад улюбёнай жонкі нават мытыя трусы і шкарпэткі!

Ня сьмешна толькі тое, што зьляцеліся туды «гэроі» Прыднястроўя, Абхазіі ды колішняга рыжскага амону. Забойцы з пераканаўня. Зброю ім выдалі бяз лішняй размовы. Свае хлопцы!

9. Правакатары

Журналіст урадавай газэты з файным беларускім прозьвішчам Гукоўскі ажно захапляецца, з замілаваньнем апісваючы «усесаюзны» афіцэрскі зьезд, які адбыўся ў нашым Менску. Падпалкоўнік расейскай арміі Церахаў, які кіраваў зборышчам, выклікае самую шчырую сімпатыю журналіста ўрадавай газэты.

Бліскуча пакіраваўшы менскім зьездам, падпалкоўнік Церахаў ужо кіруе абаронай маскоўскага «Белага» дому. Наступнае паведамленьне. Зроблены збройны напад на штаб войскаў Садружнасьці. Забіты міліцыянт, другі паранены, застрэлена жанчынапэнсіянерка. Кіраўнік акцыі падпалкоўнік Церахаў арыштаваны. Твар зацкаванага крымінальніка. Ён шчыра выдае ўсіх удзельнікаў нападу...

Трапна выбіраюць некаторыя журналісты беларускай урадавай газэты гэрояў сваіх опусаў!

10. Крывое люстэрка

Урадавая газэта ў рамках падпіснай кампаніі друкуе лісты сваіх чытачоў. Адзін з іх заклікае: «Паболей пішыце пра такіх дэпутатаў, як... Ёсьць жа яшчэ ў нас сумленныя людзі!» Сапраўды, «ёсьць». Чытач, напрыклад, называе прозьвішча дзеяча парлямэнцкай большасьці, Бул-ва, каторы нападпітку сеў у службовую машыну, якой ня меў права кіраваць. Ноччу паехаў да цешчы ў Магілёў. Па дарозе забіў чалавека, уцёк з месца злачынства. І, канешне ж, выйшаў сухім з вады. Ва ўрадавай газэце пра гэта выдатна ўсе ведаюць. Так, ёсьць у нас яшчэ сумленныя людзі!

11. Нішто сабе «картачкі»

Беларуская ўрадавая газэта, працягваючы сваю лінію, старанна друкуе хазбулатаўскія дэкрэты. Дэкрэты законнага прэзідэнта Расеі яе не цікавяць. Уявім сітуацыю. Л. Валэнса распускае сойм. Сойм упарціцца, акупіруе соймавы будынак, а потым выдрукоўвае ў беларускай урадавай газэце свае антыпрэзідэнцкія, антызаконныя пастановы... Сябры мае, у Польшчы цывілізацыя, Эўропа. А журналісты нашай урадавай газэты, мабыць, ня лічаць сябе эўрапэйцамі. Яны напэўна цешацца з таго, што — савецкія людзі. Ім няўцям, што ўсё гэта ў цывілізаваным сьвеце называецца падрыўной двайнасьцю, умяшаньнем ва ўнутраныя справы суседняй дзяржавы.

З гэткім жа імпэтам друкавалі некалі ў Менску загады ГКЧП.

12. Сатрапы й сувэрэнітэт

Ст. Шушкевіча спыталіся 24-га верасьня ў Маскве: а ці не пашкодзіць эканамічнае пагадненьне з Расеяй сувэрэнітэту Беларусі? Ён адказаў крыху цьмяна. У нас ёсьць некаторыя «сатрапы». Каб нічога не рабіць, яны гатовы здаць наш сувэрэнітэт каму заўгодна. Але сатрапы адыйдуць, а сувэрэнітэт — паводле Ст. Шушкевіча,— застанецца. Калі, канешне, сатрапы не забяруць яго з сабой... І ніхто ім не перашкодзіць. Вярхоўны Савет даўно «за». А сам Шушкевіч усё болей робіцца апэрэтачнай постацьцю.

13. Яшчэ адна зона. Рублёвая

Беларускія савецкія газэты па старой завядзёнцы заўсёды адгукаюцца на ўсе падзеі, рыхтуюць адпаведныя водгукі чытачоў. А народ наш, як вядома, заўжды «за». За СССР, за рублёвую зону ці за якую іншую трасу.

Запомніўся адзін скэптычны голас чытача з «Лідзкай газэты». Рублёвая зона? А што, хіба дагэтуль ня ў гэтай самай рублёвай зоне жылі?.. І што яна нам дала! Нэндзу.

14. Лепшы сын народа

Застрэлілі вялікага начальніка. Зашумеў афіцыёз: лепшы сын беларускага народу! Адзін прыяцель мне сказаў на гэта: лепей я ўжо буду горшым сынам свайго народу... Усе ўсё ведаюць. Навошта ж тады гэтая крывадушная, глупая гульня ў «голага караля?»

У тралейбусе адная жанчына паведамляе другой: на пахаваньне прыедзе сам Назарбаеў. Можа, Хазбулатаў? — цікаўлюся я. Можа, й ён,— пагаджаецца пасажырка,— я прозьвішча, відаць, ня так пачула. Але Хазбулатаў быў надта заняты ў «Белым» доме і не прыехаў...

15. Мядзьведзь у лесе памёр

Любы голас пратэсту мае сэнс. Узгадайце жабку, якая ў крынцы зьбіла малако на масла, ды ўратавалася.

24-га верасьня ў Маскве сп. Кебіч, нарэшце, сказаў «Астанкіну»: ніякага перагляду белавежскіх пагадненьняў і аднаўленьня СССР быць ня можа.

Р. МЭНДЖЫБОЎСКІ.

ЭМІГРАЦЫЯ

Пасадзі такіх за стол...

Была ў мяне спрэчка з добрай знаёмай, расейкай з Беларусі. Калі мяне не падманвае памяць, жыла яна ў Менску й працавала ў Палітэхнічным інстытуце.

Яна з такім захапленьнем тлумачыла мне, што беларуская мова ніколі не адродзіцца, што гэта дрэнны дыялект старарасейскай мовы. Даказвала, што нават беларусы ў Менску не жадаюць размаўляць па-беларуску. Што народ рашуча адкіне беларускую мову, што яна яму не патрэбна, што ёсьць... «прекрасный и могучий русский язык». Пералічваю ўсё гэта не дзеля таго, каб падкрэсьліць яе глупства. На жаль, дзеўчына яна разумная й інтэлігэнтная. Нават згаджаецца на незалежнасьць Беларусі, абгрунтоўваючы гэта тым, што Беларусь, нарэшце, перастане п ́яўкай смактаць кроў з «беднай» Расеі.

Няма жаданьня спрачацца на тэму, хто з каго смактаў кроў, бо ў гэтым пытаньні кожны лічыць сябе пакрыўджаным, а вось аб мовах паспрачацца жадаю.

Я добра ня ведаю сучаснага становішча ў Беларусі, таму мне цяжка даваць парады, бо інфармацыю атрымліваем з тых нешматлікіх газэт, якія выпадкова пападаюцца ў рукі. Але, чытаючы іх з вялікай зацікаўленасьцю, так і не зразумеў добра, зьяўляецца Беларусь незалежнай краінай ці не. Уражаньне такое, што хутчэй не, чым так. Каб гэта было ня так, самога пытаньня пра двухмоўе не паўстала б.

Дзякуй Богу, я быў сьведкам нацыянальнага адраджэньня летувіскай і латышскай нацыяў. Цяпер мы бачым, як, пераадольваючы цяжкасьці, будуюць яны свае дэмакратычныя краіны. Не згаджаючыся нават з тымі парушэньнямі правоў чалавека ў Латвіі, можна, аднак, іх зразумець. Можна зразумець іх змаганьне за сваю нацыянальную мову, бо латышы цяпер — нацыянальная меншасьць у сваёй краіне.

Лепш за ўсё было б браць прыклад з суседняй Летувы. Тым больш, што этнічная сітуацыя як у нас, так і ў Летуве аднолькавая. Карэнная нацыя налічвае 80% насельніцтва краіны. Але нельга параўноўваць моўную палітыку летувісаў і беларусаў. Летувісы далі ўсім, хто жыў у Летуве па 1-га лістапада 1989 года, сваё грамадзянства. Аднак, адначасова прынялі закон аб дзяржаўнай мове! Згодна з якім даецца кожнаму, хто хоча надалей працаваць на сваёй пасадзе, пэўны кавалак часу на вывучэньне дзяржаўнай мовы. Памятаю, колькі коп ́яў пераламалася ў спрэчках, як пагражалі й г. д.

Цяпер, калі прайшло больш за два гады, можна падвесьці вынікі. Тыя, хто хацелі займаць свае пасады надалей, вывучылі летувіскую мову. Справаводзтва перайшло на дзяржаўную мову, й супраць тых, хто парушае «Закон аб дзяржаўнай мове», узбуджаюцца крымінальныя справы, як супраць злачынцаў. Тыя, хто ўпарта адмаўляўся вывучаць мову, пазбаўляліся сваіх пасадаў. Жорстка? Але чаму кітайцы, якія жывуць тут, у Канадзе, не патрабуюць дзяржаўнасьці кітайскай мовы ў дадатак да ангельскай і французкай. Гэта пры тым, што па-кітайску размаўляе кожны чацьвёрты чалавек у сьвеце, а ня кожны трыццаты, як па-расейску. Ды, ведаючы добра кітайцаў, бачу, што яны не ствараюць з сябе «старэйшага брата».

Сьціпласьць і гасьціннасьць беларускага народа вядомыя ва ўсім сьвеце. Але я бачу, што сьціпласьць нашага ўраду ўжо занадта вялікая. Мусіць, таму няма поўных зрухаў у выкананьні «Закона аб дзяржаўнай мове». Ці па нашай беларускай сьціпласьці ды небарачлівасьці закон прынялі, але бяз пэўных мэханізмаў яго выкананьня? Таму мяне зьдзіўляе, што пасьля двух гадоў выкананьня гэтага закону адчувальных зрухаў нябачна. Хаця мне, напрыклад, хацелася б даведацца, якія тэрміны выкананьня былі прыняты? І ці хтонебудзь быў пакараны за невыкананьне менавіта гэтага закону.

Лічу, што настаў час, калі на зьмену ўгавораў павінны прыйсьці іншыя мэтады перакананьня людзей. Чаму расейцы, якія карыстаюцца гасьціннасьцю нашага беларускага народа, маюць яшчэ нахабнасьць павучаць яго, як трэба жыць? Я яшчэ магу зразумець і вытрываць, калі які-небудзь швэд ці немец будзе даваць нам парады. Але расейцы, нягледзячы на тое, што краіна іх можа пачаць развальвацца й дзе жыцьцёвы ўзровень амаль найгоршы, нахабна дыктуюць нам, як жыць.

Я шаную расейскія літаратуру й мастацтва, хачу таксама, каб расейцы, якія жывуць у Беларусі, таксама з павагай і пашанай адносіліся да нашай літаратуры й мастацтва. Мяркую, што вершы Багдановіча, Купалы й Коласа ня горшыя, чым вершы Пушкіна, Лермантава й Фэта. А проза ў беларускай літаратуры такая ж цікавая, як і расейская. Творы сучасных беларускіх пісьменьнікаў, напрыклад, Уладзіміра Караткевіча, чытаюцца з ня меншым захапленьнем, чым творы Валяньціна Пікуля. А цыкл раманаў беларускага эміграцкага пісьменьніка Кастуся Акулы нават лепшы за такую ж вясковую прозу Васіля Бялова. Можа, таму, што яны праўдзівыя, а стыль Акулы — стыль беларуса, сэрца якога расьсекла балючая крыўда за сваю абрабаваную, згвалтаваную й зруйнаваную Бацькаўшчыну.

Ніхто ня супраць таго, каб друкаваліся ў Беларусі расейскамоўныя газэты й часопісы, каб выходзілі кніжкі па-расейску. Я супраць таго, каб чалавек, які зьяўляецца госьцем у нашай хаце, калі мы ветліва запросім да стала, клаў свае ногі на стол.

Нацыянальна-культурная аўтаномія — рэч вельмі добрая. Напрыклад, калі ёсьць у Беларусі мейсцы, дзе кампактна жывуць людзі адной нацыянальнасьці, толькі можна падтрымліваць, калі ўрадавыя служачыя ў гэтай мясцовасьці валодаюць ня толькі дзяржаўнай мовай, але й мовай гэтай нацыянальнасьці. Мяркую, што гэта магчыма зрабіць так, як гэта зроблена ў Канадзе й асабліва ў Таронта, дзе кожная этнічная група гуртуецца вакол сваёй community, сваёй абшчыны. Гэта эфэктна тады, калі ёсьць свае нацыянальныя дыстрыкты (гарадзкія й сельскія раёны). А ці ёсьць яны ў Беларусі?

Бачу толькі адно выйсьце. Трэба ўводзіць беларускую мову ў школы й дзяржаўныя ўстановы жорсткімі адміністрацыйнымі сродкамі. Хопіць ужо ўгаворваць прадстаўнікоў нашага «старэйшага брата» ды іншых. Хто хвалюецца за сваю культуру й мову — стварайце нацыянальна-культурныя суполкі. Палякі, напрыклад, ужо стварылі. Але мне хацелася б даведацца ў пракурора Беларусі — чаму ў Беларусі дзейнічаюць такія рухі, як «Белая Россия» і іншыя? Якія наогул адмаўляюць нам у праве на незалежнае жыцьцё. Можа тут таксама было б карысна заглянуць у Летуву й даведацца, дзе цяпер КПЛ — КПСС ды інтэрфронт «Адзінства»? Яны ж таксама былі супраць незалежнасьці Летувы. Можа, варта нам, не саромеючыся, павучыцца ў суседзяў?

Р. КАРДАНСКІ,
Канада.

У Горадні шануюць памяць паэтаў

У апошні дзень мінулага месяца ў Новым замку ў Горадні ладзілася вечарына, прысьвечаная 170-годдзю з дня нараджэньня вядомага ў славянскім сьвеце беларуска-польскага паэта й краязнаўцы Уладзіміра Сыракомлі. Пражыў ён толькі 39 гадоў, але за гэты час заставіў вялікую спадчыну. Падчас вечарыны была наладжана выстава яго кнігаў, якія захоўваюцца ў вабласной бібліятэцы й выдаваліся ў мінулым стагоддзі ў Польшчы й Вільні.

У. Мархель з Менску, аўтар кнігі аб У. Сыракомлі, падрабязна распавёў аб жыцьцёвым шляху паэта. У вечарыне бралі ўдзел Гарадзенская харавая капэла, супрацоўнікі гісторыка-археалягічнага музэю й Саюза палякаў Беларусі.

(ав).

Фатаграфаваў У. ВЫДЗЭРКА.

Ад штрафаў больш карысьці, чым ад падаткаў

Два тыдні таму ў Горадні ўтвораны Саюз прадпрыймальнікаў горада. Ініцыятарам устаноўчага сходу гэтай арганізацыі выступіў гарвыканкам, які й запрасіў усіх мясцовых прадпрыймальнікаў. Пры рэгістрацыі ўдзельнікам сходу быў прапанаваны праэкт статута плануемай арганізацыі.

Гарадзкое начальства паведаміла прадпрыймальнікам аб цяжкім эканамічным становішчы, паскардзілася на тое, што шмат хто з камэрсантаў утойвае свае прыбыткі й ня хоча плаціць падаткі. Дарэчы, штрафы сёньня складаюць больш прыбытак казьне, чым падаткі. Сітуацыя для нашага горада ненармальная. Адзначалася, што шмат хто з прадпрыймальнікаў ня мае вопыту ў вядзеньні бухгалтарскай справы й г. д.

Аднак частка бізнэсмэнаў не пажадала адразу ўступаць у Саюз, заняўшы пазіцыю назіральнікаў. Некаторыя, паслухаўшы, аб чым вядзецца гаворка, адразу пакінулі залу.

З ўсяе залы ці ня два чалавекі здольныя былі правільна юрыдычна сфармуляваць свае прапановы ў праэкт статута. Галасавалі, як на партсходзе: за ўсё разам і абы хутчэй.

Цікава, што нават кандыдатуры сяброў савета прапанаваў таксама гарвыканкам. Унесьлі нават прозьвішчы тых, хто на сходзе асабіста не прысутнічаў. Праўда, усё ж нейкая дэмакратыя назіралася — некалькіх чалавек не абралі, вылучылі сваіх.

Надалей Саюз прадпрыймальнікаў Горадні мае сваёй мэтай забясьпечваць абарону правоў прадпрыймальнікаў, прадстаўляць іх інтарэсы ў дзяржаўных, грамадзянскіх і іншых ворганах і арганізацыях і г. д.

Дарэчы, быў абраны й старшыня савету саюза прадпрыймальнікаў — А. Гардон, старшыня каапэратыва «Верасень». Яго пасада, мяркуецца, будзе вызваленай.

(ір).

Каталіцкая нядзельная школа ў Доме настаўніка

Днямі Гарадзенская каталіцкая эпархія атрымала дазвол гарвыканкаму на правядзеньне ў Доме настаўніка ўрокаў катэхізесу. Заняткі праходзяць штодзённа, на іх прыходзяць дарослыя й дзеці.

Дарэчы, за першы тыдзень працы на ўроках вывучэньня катэхізесу пабывалі 700 чалавек.

Г. У.

І хочацца, й колецца

Калі падыходзіш да шапікаў, што вядуць ў Горадні скупку-продаж валюты, найперш трапляеш у кола маладых людзей, якія жадаюць купіць любую колькасьць «зялёненькіх». Хто гэтыя дзяўчаты, хлопцы? Для чаго ім патрэбны даляры, маркі й фунты?

Пятро Н. ужо працяглы тэрмін праводзіць дзень за днём непадалёк скупачнага пункту банка «Комплекс» па вуліцы Горкага. Бываюць дні, калі за некалькі гадзін ён купляе сотню, а то й дзьве «зялёных». Праўда, бывае й па-другому, калі за цэлы дзень ўдаецца набыць усяго некалькі дзесяткаў даляраў. Але такое здараецца рэдка. Пятру вельмі патрэбны замежныя грошы, бо ён марыць з цягам часу набыць свой уласны легкавік. Сябры, што пачалі раней за яго «валютны» бізнэс, ужо даўно езьдзяць на мэрсэдэсах, фольксвагэнах, фордах. Пятру сорамна за сябе, бо нават дзяўчаты ад яго адварочваюцца: маўляў, што з «жабраком» мець справы. Ісьці ж працаваць няма сэнсу, бо заробак у 40—60 тысячаў, на думку юнака, больш, чым сьмешны.

Алесь В. сёлета атрымаў адукацыю фэльчара, але працаваць па разьмеркаваньню не пажадаў. Ён, як і Пятро, зьбірае даляры на легкавік, які плянуе ў будучыне скарыстоўваць за таксі. Алесю ня вельмі падабаецца прастойваць ля скупкі. Таму хлапец часта езьдзіць у іншыя гарады Беларусі, быў Алесь нават некалькі разоў у Маскве, там курс даляра ніжэйшы, але вельмі цяжка тут у Горадні раздабываць расейскія рублі. Зараз Алесь спрабуе наладзіць падарожжы да Вільні, дзе даляр таксама больш танны, ды й нашы разьліковыя білеты там бяруць. «Сказаць па шчырасьці,— разважае Алесь,— Летува мне больш даспадобы, чым Расея — там і кошты за начлег не такія высокія, і летувісы, даведаўшыся, што я з Горадні, больш спагадлівыя, чым масквічы». Але Вільня — таксама ня мёд. Неяк чуў Алесь, што найбольш танныя даляры ў Каралеўцы, там іх курс бывае часам усяго 900 расейскіх рублёў. Аднаму ехаць туды страшнавата, там, кажуць, вельмі шчырые рэкэт.

Жаданьні, жаданьні, яны перапоўнілі маладыя галовы, ім хочацца як мага хутчэй разбагацець, мець свой легкавік, дом, нарэшце, заможнае жыцьцё...

Г. АСТРОЎСКІ.

11, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

17.30. Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** Слова. **18.00.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.10.** Размова з нагоды. (Гр.). **18.40.** Веснік гарсавета. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны (Брэст). **19.10.** Дзелавы партнер. «Інтэрінвест-93» прадстаўляе тавары вытворчасці сумесных прадпрыемстваў Беларусі. **19.40.** Творчае маладзёжнае аб´яднанне «Крок». **21.10.** Тэлевізійны акцёрскі клуб. **20.35.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** Пад купалам сусвету. **21.45.** Спартыўны тэлекурьер. **22.05.** «Двое на востраве слёз». Маст. фільм. **23.35.** НІКА.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

17.00, 20.00, 23.10. Новости. **17.25.** Танцуют артисты Московского театра-шоу. **17.55.** Документы и судьбы. **18.00.** Гол. **18.35.** Эхо недели. **19.05.** Как стать богатым. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного телесериала «Мелочи жизни». «Новая студия» представляет: новый понедельник. **21.35.** Монтаж. **21.35.** Кривой эфир. **22.10.** Театральная площадь. **23.20.** Новый понедельник.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Совершенно секретно. **8.55.** Устами младенца. **9.25.** Мульти-пульти. **9.35.** Звездный дождь. **10.35.** Манера. **22.05.** Домашний экран. «Человек с бульвара Капуцинов». **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Киноповести. «Любовь земная». **14.55.** Телегазета. **15.00.** Бизнес в России. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Премьера документального фильма «Испания с высоты птичьего полета». **16.15.** Трансросэфир. **16.50.** Спасение 911.**17. 45.** Азы карьеры. **18.00.** В ракурсе семейный портрет. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Художественный фильм. «Сны Поля Таглия». **20.20.** ЭКС. **20.30.** Хроно. **21.00.** Без ретуши. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Художественный фильм.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.30.** Дошкольники дома. **10.55.** Поговорим о детях. **11.05.** «Династия». Серия 210. **12.00.** Приятное с полезным. **12.20.** Кулинарная программа. **12.40.** От колыбели до школы. **13.00.** Новости. **13.15.** «Семейный альбом». Англо-американский язык. **13.45.** Программа для подростков. **14.30.** Школы в Европе. **14.50.** Артист и его мир. **15.55.** Репортаж. **16.10.** Интервью с театральным критиком. **16.25.** «Антигона». **16.30.** Подвал под баранами. **16.45.** Интервью с историком. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Тележурнал для подростков. **17.50.**Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Квант. **18.40.** Право и бесправие. **19.05.** Комедийный сериал пр-ва США. **19.30.** Искусство. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Прямо из Бельведера. **21.20.** Телетеатр. П. Шаффер. «Амадеус». **22.40.** Миниатюры. **22.45.** Музыкально-поэтическая программа. **23.20.** Репортаж. **00.00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.35.** «В тебе моя надежда». **02.00.** Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Новые приключения». Мультсериал. **10.05.** Студия второй программы. **10.15.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.40.** Женский журнал. **11.05.** Английский язык для детей. **11.25.** Немецкий язык. **12.00.** Панорама. **12.05.** Студия второй программы. **12.10.** Семь дней польского спорта. **13.00.** Документальный фильм. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Третья граница». Сериал пр-ва Польши. **15.00.** Публицистическая программа. **16.00.** Галерея «Двойки». **16.30.** Приветствие. **16.35.**Новые приключения. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.15.** Концерт. **17.40.** Обзор кинохроник. **18.15.** Польская кинохроника. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Документальный фильм. **21.00.** «Молнии». Сериал пр-ва США. **21.20.** Музыкальная программа. **21.30.** Автожурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Репортеры «Двойки» представляют. **23.00.** «Возвращение Перри Массона». Фильм пр-ва США. **00.35.** Вина и наказание. **01.00.** Панорама. **01.10.** Ночь и стресс. **01.25.** Варшавская осень. **02.00.** «Молнии». Сериал пр-ва США.

12, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Фільм-канцэрт. **8.55.** Тэлевізійная дошка аб´яў. **9.00.** Гісторыя Беларусі. 6-ы клас. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Двое на востраве слёз». Маст. фільм. **15.10.** «Захавальнік». Тэлефільм. **15.30.** «Нов і К»-Топ-10.**16. 30.** Беларуская літаратура. 8-ы клас. **17.05.** Мультфільм. **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** «Маэстра». Кінанарыс. **17.50.** Гаспадар. **18.30.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны (Віцебск). **19.10.** ТА «Рэха». **19.30.** Старонкі беларускай музыкі. **19.40.** «Вячэрні канал». Інфармацыйна-музычная праграма. (Гр.). **20.35.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **22.40.** Студыя «Тэлесябрына». **23.35.** Крымінальная хроніка. **23.55.** НІКА.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.10. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Веселые нотки. **8.40.** Премьера телефильма «Просто Мария». **9.30.** Человек и закон. **10.00, 13.50.** Мультфильм. **10.10, 15.40.** 440 Герц. **10.50.** Пресс-экспресс. **11.20, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Хождение по мукам». Художественный телефильм. 8-я серия. **12.40.** «Визит дамы». Художественный телефильм. 1-я серия. **14.25.** Дело. **14.35.** Мир денег Адама Смита. **15.05.** Блокнот. **15.10.** Премьера мультфильма. «Приключения Тедди Ракспина». **16.20.** Московский международный автосалон. **16.50.** Технодром. **17.25.** Верительная грамота.**17.45.** Документы и судьбы. **17.50.** Азбука собственника. **18.05.** «Просто Мария». **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного фильма «Мясник» (Франция — Италия). **22.15.** Хит-парад Останкино. **23.40.** На первенство мира по шахматам. **23.55.** Мир на досуге.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Без ретуши. **11.00.** «Мужчины». Художественный фильм. **12.30.** Мульти-пульти. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Киноповести. «Судьба». 1-я серия. **15.00.** Христианская программа. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Петербургские истории. **17.30.** Хроника национальной политики.**17.45.** Пласидо Доминго и Хулио Иглесиас в программе «Испанские фантазии». **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Домашний экран. Премьера художественного телефильма «Санта-Барбара». 230-я серия. **20.15.** «Аз» есмь. **21.00.** Отечество мое. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.40.** Балет Санкт-Петербурга. **23.25.** Музыкальная программа.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.55.** Поговорим о детях. **11.00.** «Жизнь». Сериал пр-ва Японии. **11.45.** Армии мира. **12.00.** Рынок труда. **12.20.** Репортаж. **12.45.** Примени сама. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.45.** Для детей. «Тик-так». **14.30.** Образовательное телевидение. **14.35.** Наша Балтика. **14.50.** Клиника больной мечты. **15.05.** Клуб домашнего компьютера. **15.20** В кругу науки. **15.45.** Счет математики. **16.00.** Рисуй с нами. **16.15.** Со знаниями через жизнь. **16.30.** Джойстик. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Сенсации XX века. **18.40.** Сто лет кино. **19.05.** «Скорч». Сериал пр-ва США. **19.30.** Чрезвычайный пересмотр. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Сейсмограф. **21.25.** «Я знаю, что меня зовут Стивен». Фильм пр-ва США. **23.05.** Польская улица. **23.20.** Страна Америки. **00.00.** Вечерние новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.**Музыкальная программа. **00.30.** Необычные биографии. **01.30.** После полуночи. **02.15.** Столетие танца.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Аннетта». Мультсериал. **10.05.** Студия второй программы. **10.15.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.40.** Мир женщин. **11.05.** «Семейный альбом». Англо-американский язык. **11.30.** Английский язык в науке и технике.**11.45.** Английский язык в экономике.**12.00.** Панорама. **12.05.** Студия второй программы. **12.15.** Программа о животных. **12.45.** Отчизна. **12.40.** Наша планета живет. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Флип и Флап». Комедия пр-ва США. **15.00.** Специальная линия. **15.50.** «Балет». Документальный фильм. **16.15.** Документальный фильм. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Аннетта». Мультсериал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.15.** Тележурнал. **17.35.** Из краковского архива. **17.45.** Отчизна. **18.10.** Католическая программа. **18.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. Телетурнир. **20.05.** Документальный фильм. **21.25.** Варшавский кинофестиваль. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Беспокойство конца тысячелетия. **23.05.** «Мишима». Фильм пр-ва Японии. **01.00.** Панорама. **01.10.** «Сведение счетов». Фильм пр-ва Франции.

13, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25, 10.30.** Фільм-канцэрт. **9.00.** Беларуская літаратура. 8-ы клас. **9.35, 21.45.** «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **11.30.** ТА «Рэха». **11.50.** «Руская рулетка». Маст. фільм. **13.10.** Мультфільм. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Сакрэтны фарватэр». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі. **15.55.** Відзьма-нявідзьма. **16.35.** Для школьнікаў. **17.25.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **17.35.** Гарадніца. Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). **18.40.** Ці далёка нам да Беларусі? Рэпартаж з вясковай школы. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны (Гомель). **19.10.** Крок. **19.45.** Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Мужчыны. Беларусь-Харватыя. **20.35.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **22.40.** НІКА. **22.55.** «Зоркі» на экране. «Асада Венецыі». Маст. фільм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.05. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20, 13.35, 16.00.** Мультфильм. **8.30.** Сорока. **8.50.** Премьера художественного телефильма «Просто Мария». **9.40.** Торговый мост (прямая). **10.10.** Рок-урок. **10.50, 24.15.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Хождение по мукам». Художественный телефильм. 9-я серия. **12.25.** «Визит дамы». Художественный телефильм. 2-я серия. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма. «Приключения Тедди Ракспина». **15.40.** Между нами, девочками. **16.30.** Первая выставка. **16.50.** Технодром. **17.25.** В эфире — телерадиокомпания «Мир». **17.50.** Документы и судьбы. **18.00.** «Просто Мария». **18.50.** Миниатюра. **19.00.** Студия «Резонанс», представляем. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Поет А. Буйнов. **21.05.** Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Сборная Голландии — сборная Англии. **23.30.** Большая прогулка. **00.25.** МТУ.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.15.** Отечество мое.**9.10, 15.00.** Мульти-пульти. **19.20.** Наш сад.**9.50.** Балет Санкт-Петербурга. **10.35.** «Музыкальный экзамен» Представляет... **10.50.** Домашний экран. «Санта-Барбара». 230-я серия. **11.40.** Зигзаг удачи. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Киноповести. «Судьба». 2-я серия. **14.35.** Музыкальная коллекция. **15.15.** Сигнал. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Русская виза. **17.30.** «Дом Романовых». Документальный фильм. Часть 1-я. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта Барбара». 231-я серия. **20.15.** І-клуб. **21.00.** Уходящая натура. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.40.** «Ностальгия» — Музыка всех поколений. **23.10.** Тишина № 9.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.55.** Поговорим о детях. **11.00.** «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. **11.50.** Таков мир. **12.15.** Клуб хорошей книги. **12.30.** Репортаж. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для молодежи. **14.30.** Английский язык в экономике. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для молодежи. **17.50.**Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Экологический журнал. **18.40.** Биржа без тайн. **19.05.** «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** Спортивная студия. **23.05.** Польская улица. **23.35.** Развлекательная программа. **00.00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.30.** «Пине палаце». Фильм пр-ва Австралии. **02.00.** Час для бессонницы.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.05.** Местная программа. **9.40.** «Робин Гуд». Сериал пр-ва Японии. **10.05.** Студия второй программы. **10.15.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.40.** Мир женщин. **11.05.** Английский язык для детей. **11.30.** Французский язык. **12.00.** Панорама. **12.05.** Студия второй программы. **12.15.** Спортивная программа.**13.00.** «Умножение жизни». Документальный фильм. **13.40.** Документальный фильм. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Жизнь начинается после тридцати». Сериал пр-ва США. **14.55.** Музыкальный фильм. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Робин Гуд». Сериал пр-ва Италии. **17.00.** Панорама. **17.05.** Тележурнал. **17.20.** Жизнь вокруг нас. **17.50.** Розыгрыш лото. **17.55.** Журнал купцов и промышленников. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Свидетели XX века. **20.15.** Документальный фильм. **21.00.** «Жизнь начинается после тридцати». Сериал пр-ва США. **21.45.** Тени жизни. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.10.** Спортивная программа. **01.00.** Панорама. **01.05.** Развлекательная программа. **02.10.** Документальный сериал.

14, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Каб горан не згас». Тэлефільм. **8.50, 21.45.** «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **9.45.** Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Мужчыны. Беларусь — Харватыя. **11.25.** Беларусь збірае сяброў. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Сакрэтны фарватар». Маст. Фільм. 3-я і 4-я серыі. **16.05.** Музыка. 4-ы клас. **16.25.** Для школьнікаў. **17.40.** Наш старыя знаёмы.. **18.00.** Радар. **19.30.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны (Гр.). **19.10.** Зачытайце маё пісьмо... . **19.15.** Наша здароўе. (Гр.). **19.50.** Баскетбол. Чэмпіянат МПБЛ. РТІ (Мінск) — «Жальгірыс» (Каўнас). **20.35.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **22.40.** Пазіцыя ўрада. Актуальнае інтэрвью. **22.55.** НІКА. **23.10.** Творчае маладзёжнае аб´яднанне «Крок». **00.10.** Мотабол. Пасляслоўе да чэмпіянату.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 20.00, 23.10. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Премьера художественного телефильма «Просто Мария». **9.10.** Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Сборная Голландии — сборная Англии. 2-й тайм. **10.00.** В мире животных. **10.50, 24.30.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Хождение по мукам». Художественный телефильм. 10-я серия. **12.35.** «Карусель». Художественные телефильм. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина». **16.00.** Рок-урок. **16.40.** ... До 16 и старше. **17.55.** «Просто Мария». **18.45.** Кинопанорама. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Лотто «Миллион». **21.10.** Азбука собственника**21.20.** К 70-летию «Мосфильма». «Иван Васильевич меняет профессию». **23.25.** На первенство мира по шахматам. **23.40.** Футбол. Чемпионат России. «Динамо» (Москва) — «Луч» (Владивосток). 2-й тайм.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** Уходящая натура. **9.10.** Золотая шпора. **9.40.** «К-2» представляет: Абзац. **10.50.** Домашний экран. Художественный телефильм. «Санта-Барбара». 231-я серия. **11.40.** Воспоминание о лете. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Спасение 911.**14. 20.** Премьера документального фильма «Начнем с храма...». **14.45.** Мульти-пульти. **14.55.** Телегазета. **15.00.** Мегаполис. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Мир и война.**17.30.** М-трест. **17.45.** «Дом Романовых». Документальный фильм. Честь 2-я. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 232-я серия. **20.30.** Сам себе режиссер. **21.00.** Кто-то теряет, кто-то находит, или Размышления на нейтральной полосе. **21.40.** П. И. Чайковский. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.430.** Спортивная корусель. **22.40.** Солнце в ночи.**23.10.** Музыка Санкт-Петербурга. **23.40.** Маскарад.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.30.** Дошкольники дома. **10.45.** Поговорим о детях. **11.05.** «Полицейские из Майями». Сериал пр-ва США. **12.00.** Четверть часа на экране. **12.15.** Тележурнал. **12.40.** Программа о малышах. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Программа для детей. **14.30.** Образовательное телевидение. **14.35.** Документальный фильм. **15.25.** Мы живем в Польше. **15.40.** «Радость жизни». Сериал пр-ва Франции. **15.50.** Животные мира. **16.15.** Тележурнал. **16.20.** Робинзоны. **16.40.** 1500 секунд с животными. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Для детей. **17.50.**Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.**Телетурнир. **18.45.** Публицистическая программа. **19.05.** Документальный сериал. **19.35.** Католический журнал. **20.00.** Вечеринка. **20.10.** Золотая рыбка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Программа о работе правительства. **21.20.** «Полицейские из Майями». Сериал пр-ва США. **22.10.** Только в первой программе. **23.00.** Польская кухня. **23.25.** Пегас. **00.00.** Хозяйственные новости. **00.20.** Горячая линия. **00.30.**Музыкальная программа. **00.35.** «Красная империя». Документальный сериал. **01.25.** Это люблю.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Кот в сапогах». Мультсериал. **10.05.** Студия второй программы. **10.15.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.40.** Мир женщин. **11.05.** Фильм на французском языке. **11.30.** Фильм на английском языке. **12.00.** Панорама. **12.05.** Школа лгунов. **12.40.** Представляет Агата Млынарская. **13.00.** Учители мира. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Принц Лазуре». Фильм пр-ва Франции. **15.25.** Тележурнал. **15.45.** Свободный голос. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Кот в сапогах». Мультсериал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.35.** Мультихобби. **17.55.** Варшавский кинофестиваль. **18.30.**«Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Национальные меньшинства. **20.55.** Музыкальный фильм. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Декалог. **23.10.** «Мария Стюарт». Спектакль. **01.00.** Панорама. **01.05.** «Мария Старт». Продолжение спектакля.

15, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Фільм-канцэрт. **8.55.** Тэлевізійная дошка аб´яў. **9.00.** 4-ы клас. **9.20.** «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **10.15.** Баскетбол. Чэмпіянат МПБА. РТІ (Мінск) — «Жальгірыс» (Каўнас). **11.40.** Мультфільмы. **11.55.** «Поезд па-за раскладам». Маст. фільм. **13.15.** Пазіцыя ўрада. Актуальнае інтэрвью. **13.30.** Навіны. **13.40, 15.40.** Дакументальны фільм. **14.00.** «Загадка Эндхаўза». Маст. фільм. **16.10.** ПІК. **17.00.** Запрашальны білет. **17.25.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **17.40, 18.30.** «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. (Гр.). **17.55.** «Хай дапаможа нам музыка». Гродзенская капэла прадстаўляе... Перадача — 1-я. **19.00.** Абласныя навіны (Магілёў). **19.10.** Дыялог. Лёс беларускай дзяржаўнасці. **19.55.** Студыя «Тэлесябрына». **20.05.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.10.** Хакей. Чэмпіянат МХЛ. «Цівалі» (Мінск) — «Іціль» (Казань), 3-ці перыяд. **20.45.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Маст. фільм. «Невядомая жанчына» (ААР).

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.10. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20, 15.05.** В гостях у сказки. **9.45.** Концертная программа. **10.00.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **10.50, 02.35.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20, 18.15.** Америка с М. Таратутой. **11.50.** «Операция на сердце». Телеспектакль. **13.30.** Концерт Государственного академического оркестра русских народных инструментов им. Н. Осипова. **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **16.30.** Мультфильм. **16.40.** Музограф. **17.20.** Другие. **17.40.** Человек и закон. **18.45.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Человек недели. **20.55.** В клубе детективов. Премьера художественного телефильма «Марлоу, частный сыщик». 3-я серия. **22.00.** Хоккей. Чемпионат МХЛ. «Динамо» (Москва) — «Лада» (Тольятти). 2-й и 3-й периоды. **23.45.** Политбюро.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются.. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** Кто-то теряет, кто-то находит, или Размышления на нейтральной полосе. **8.55.** Сам себе режиссер. **9.25.** Музыка крупным планом. **10.20.** «Городок». **10.45, 15.45.** Мульти-пульти. **10.50.** Домашний экран. Художественный телефильм «Санта-Барбара». 232-я серия. **11.40.** Белая ворона. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Мастера. **14.10.** Открытая музыка. **14.55.** Телегазета. **15.00.** Родники. **15.30.** Там-там новости. **16.15.** Погасшая звезда? **16.45.** К. Сен-Санс. **16.55.** Дисней по пятницам. «Срочно требуются дети». 2-я серия. **17.45.** Давайте разберемся. **18.00.** Кто цыган любил без меры...**18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «К-2» представляет: Мультпросвет. **20.15, 22.40.** «Поминальная молитва». Спектакль. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **00.05.** Виниловые джунгли.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **11.00.** «Прекрасный дуэт». Комедия пр-ва США. **12.25.** Репортаж. **13.00.** Новости. **13.15.**Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для самых маленьких. **14.30.** Английский язык. **14.35.** Люди и политика. **15.00.** Так как в кино. **15.15.** Бизнес-старт. **15.30.** Телепластикон. **15.45.** Красная вставка. **16.00.** Какая ты. **16.15.** Если не Оксфорд. **16.35.** В калейдоскопе. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Автомания. **18.40.** Скрытые ценности. **19.00.** Свидание «в темную». **19.45.** Сатирическая программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Одни и другие». Фильм пр-ва Франции. **00.00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.**Музыкальная программа. **00.30.** «Одни и другие». Часть 2. Фильм пр-ва Австралии. **02.00.** Концерт.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Батман». Сериал пр-ва США. **10.05.** Студия второй программы. **10.10.** Музеи Австрии. **10.40.** Мир женщин. **11.05.** Фильм на немецком языке. **12.00.** Панорама. **12.05.** Трижды искусство. **12.35.** Развлекательная программа. **13.00.** Бенефис И. Опальского. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **14.50.**Музыкальная программа. **16.00.** Документальная программа. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Батман». Сериал пр-ва США. **17.00.** Панорама. **17.05.** Программа для молодежи. **17.30.** «Пылающие сердца». Фильм пр-ва Франции. **18.15.** Варшавская кинонеделя. **18.30.** Грусть и мечты. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **20.00.** Голубой концерт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Развлекательная программа. **22.50.** Концерт. **23.15.** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **00.00.** Телетеатр. **01.05.** Панорама. **01.10.** Концерт. **02.00.** «Пылающие сердца». Фильм пр-ва Франции.

16, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Маст. фільм. «Невядомая жанчына». **10.10.** Урокі здароўя. **10.40.** Мультфільм. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.15.** Паказвае Віцебск. **12.20.** Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Днепр». (Магілёў) — «Дынама» (Мінск). **13.55.** «Хай дапаможа нам музыка». Гродзенская капэла прадстаўляе. Перадача 2-я. **14.30.** Ало, ёсць пытанне. Наш госць — першы намеснік старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі П. В. Крачко. Прамя лінія. **15.30.** Хрысціянская праграма. **16.00.** Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Мужчыны. Беларусь — Балгарыя. **17.30.** Працістаянне. **18.20.** Студыя «Тэлесябрына». **18.40.** Залаты рынг. **17.40.** «Нов і К»-топ-10.**20. 40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.50.** Маст. фільм «Салодкія мроі» (ЗША).

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 20.00, 23.10. Новости. **6.25.** Утренняя гимнастика. **6.35.** Пресс-экспресс. **6.45.** Субботнее утро делового человека. **7.00.** Спорт-шанс. **7.30.** «Марафон-15» — малышам. **8.30.** В эфире — межгосударственная телерадиокомпания «Мир». **9.55.** Премьера документального телефильма «Часовня Сергия». **10.50.** Авиакосмический салон. **11.05.** Музыкальный киоск. **11.40.** Лица власти. **11.55.** Актеры и судьбы. Худ. фильм «Тихий Дон». 1-я серия. **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.25.** Премьера худ. телефильм «Пеппи Длинный Чулок». **14.55.** Деньги и политика. **15.25.** Спортивная программа ультра-си. **15.55.** Красный квадрат. **16.35.** Замок искусств. **17.25.** Счастливый случай. **18.20.** Навеселе. **18.40.** Коламбия пикчерс представляет премьеру худ. телефильма «Стингрей». Часть 1-я. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.**Коламбия пикчерс представляет премьеру худ. телефильма «Война Дженни». 1-я серия. **21.40.** Студия «Резонанс» представляет. **22.00.** Империя зрелищ. **23.25.** Последний киносеанс. Премьера худ. телефильма «Декалог-У» (Польша). **00.25.** На первенство мира по шахматам. **00.40.** В мире джаза.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Музыкальная коллекция. **8.00.** Формула-730. **8.30.** Непознанная Вселенная. **9.00.** Студия «Рост». **9.30.** Пилигрим. **10.15.** Публицистическая программа «45». **11.00.** РТВ-избранное: «Снег — судьба моя». Документальный фильм. 3-я серия. **12.00.** Телеэрудит. **12.05.** Чемпионат России по бальным танцам. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** Видеопоэзия. **13.35.** Козырная дама. **14.05.** Амика веритас. **15.05.** «К-2» представляет: «Звезды» Америки. **15.35.** Пушкинский вальс. **16.05.** Футбол без границ. **17.00.** Фильм-премьер. **17.15.** Великие цирки мира. **18.15.** Устами младенца. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера худ. фильма «Уинстон Черчилль. Путь к вершине». 3-я серия. **20.25.** Телеэрудит. **20.30.** Маски-шоу. **21.00.** Контрасты. **21.40.** Репортер. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.40.** Программа «А». **23.40.** Ночной сеанс. «Фуэте».

ПОЛЬША-I

8.00. Сельскохозяйственный журнал. **8.20.** Агрорынок. **8.45.** Из Польши. **9.05.** Мнения и эмоции. **9.25.** Все об огороде. **9.50.** Программа дня. **10.00.** Новости. **10.10.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.35.** Программа для детей. **12.00.** Звериная одиссея. **13.00.** Новости. **13.10.** «Море». Тележурнал. **13.40.** Спортивная студия. **14.25.** Мультфильмы У. Диснея. **15.40.** Телетеатр воспоминаний. **17.45.** Телеэкспресс. **18.10.** «День за днем». Сериал пр-ва США. **19.00.** Концерт для Иоана Павла II. **20.15.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Польские зоопарки. **21.30.** «Летит ли с нами пилот». Комедия пр-ва США. **23.10.** Тележурнал. **00.25.** Новости. **00.35.** Спортивная суббота. **00.45.** Репортаж. **01.20.** «Это». Фильм ужасов пр-ва США. **02.50.** «Горячие сердца». Фильм пр-ва США.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Военный киножурнал.**9.00.** Программа для детей. **10.00.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.20.** Урок языка глухонемых. **10.25.** Приветствие. **10.35.** Сообщество в культуре. **11.05.** Вторая программа. **11.10.** Развлекательная программа. **12.00.** Встреча с музыкой. **13.00.** Академия польского кино. «Фараон». **14.40.** Годовщина понтификата Иоана Павла II. **15.00.** Документальный фильм. **15.30.** Спортивная программа. **16.20.** Вторая программа. **16.30.** Животные мира. **16.55.** Розыгрыш лото. **17.00.** Панорама. **17.05.** Программа на вечер. **17.15.** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **17.40.** Киносеанс. **18.05.** Большая игра. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.30.** Телетурнир. **20.00.** Школа лгунов. **20.35.** Концерт. **21.05.** Среди богов и героев. **22.00.** Панорама. **22.30.** Слово на воскресенье. **22.40.** Развлекательная программа. **23.10.** «Как завоевывался дикий Запад». Вестерн пр-ва США. **01.25.** Документальный фильм.

17, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Слова да чалавека. **8.55.** «Зоркі» на экране. «Асада Венецыі». Маст. фільм. **10.15.** Белыя і чорныя. **10.45.** Вас выклікае Спартландыя. **11.05.** С. Рахманінаў. «Сімфанічныя танцы». **12.55, 15.45.** Мультфільм. **13.25.** Адраджэнне. **13.55.** Для дзяцей. «Літарынка». **14.35.** «Хай дапаможа нам музыка». Гродзенская капэла прадстаўляе. Перадача 3-я. **15.00.** Таямніца. **15.30.** Слова. **16.25.** «Залатое цяля». Маст. фільм. **19.15.** Пакуль жыве надзея... **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка. **21.05.** Маст. фільм «Маскі» (Францыя). **22.40.** Каскад. **22.55.** Відзьма-нявідзьма. **23.55.** Валейбол. Кубак ЕКФ. Мужчын. СКВ (Мінск) — Каманда Доўгаупілса. **00.35.** Хакей. Чэмпіянат. МХЛ.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 17.00, 21.00, 23.00. Новости. **6.20.** Утренняя гимнастика. **6.30.** Авто-шоу.**7.00.** Час силы духа. **8.00.** Центр. **8.30.** С утра пораньше. **9.00.** Пока все дома. **9.30.** Спортлото. **9.45.** Утренняя звезда. **10.35.** Полигон. **11.05.** Марафон-15.**11. 45.** Под знаком Пи. **12.30.** Я — женщина. **13.00.** Французская кухня для вас. **13.10.** Премьера документального фильма «Подводная одиссея команды Кусто». **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.20.** В эфире — телерадиокомпания «Мир». **15.00.** Клуб путешественников. **15.50.** Живое дерево ремесел. **15.55.** Премьера мультфильма. «Каспер и его друзья». **16.50.** Панорама. **17.30.** Телелоция. **18.00.** Аншлаг. Аншлаг. **19.30.** Впервые на экране. «Любовь немолодого человека». **21.45.** Спортивный уик-энд. **22.00.** Вокзал мечты.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Доброе утро! **8.25.** Метрополис. **8.55.** Студия «Рост». **9.25.** Программа «Ключ». **9.55.** Атыбаты... **10.25.** Кипрас Мажейка. **10.55.** РТВ — избранное: «Снег — судьба моя». Документальный фильм. 4-я серия. **11.55.** Музыка крупным планом. **12.40.** Шесть соток. **13.20.** Не вырубить... **13.35.** «Слезы капали». Худ. фильм. **15.05.** Российская энциклопедия. **15.35.** В мире животных. **16.35.** Коробка передач. **16.50.** Волшебный мир Диснея. **17.45.** Срочно требуются стихи...**18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера телеэкрана. «Чокнутые». **21.10.** У Ксюши. **21.40.** Америка Владимира Познера. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят.**22.30.** Спортивная карусель. **22.40.** Чемпионат мира по мотогонкам.

ПОЛЬША-I

8.00. Сельское хозяйство в мире. **8.35.** Неделя. **9.30.** Программа о сельском хозяйстве. **9.55.** Программа дня. **10.00.** Телеутро. **10.25.** Программа для детей. **10.35.** Телеутро. **11.10.** Приключения в зоопарке. **12.00.** Документальный сериал. **12.55.** Телетеатр пожеланий. **13.30.** Телетеатр для молодежи. **14.10.** С камерой среди зверей. **14.30.** В старом кино. Золотые годы английской комедии. **16.00.** Осеннее MTV. **16.30.** Сто вопросов. **17.00.** Путешествия. **17.40.** Антенна. **17.50.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия». Серия 211. **19.25.** Семь дней — мир. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Акт воли». Сериал пр-ва Англии. **22.10.** Спортивное воскресенье. **23.00.** Кабаре Ольги Липиньской. **23.45.** Вечер песни Ф. Шопена. **00.10.** Репортаж. **00.30.** «Доктор Петиот». Фильм пр-ва Франции. **02.05.** Концерт.

ПОЛЬША-II

8.30. Обзор событий недели. (Для глухих). **9.00.** Мультфильм. **9.25.** Фильм для глухих. **10.20.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **10.25.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **11.30.** Развлекательная программа. **12.00.** Час с Ганной Берберой. **13.00.** «Сандокан». Фильм пр-ва Италии. **14.25.** Песни с солнечной улицы. **15.00.** Спортивная студия. **15.50.** Тележурнал. **16.15.** Музыкальный фильм. **17.00.** Панорама. **17.10.** Программа дня. **17.15.** «Дети, заботы и мы». Комедийный сериал пр-ва США. **17.40.** Программа о животных. **18.15.** События недели. **18.45.** Студия второй программы. **18.50.** Культурно-публицистический журнал. **19.25.** Телетурнир. **20.00.** Развлекательная программа. **20.25.** Французский артист родом из Люблина. **21.00.** Мультсериал. **21.10.** Публицистическая программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** Бенефис А. Авдеева. **23.20.** «На краю». Сериал пр-ва США. **00.30.** Варшавский кинофестиваль. **01.00.** Панорама. **01.05.** Концерт.

АПОШНЯЯ СТАРОНКА

Андрэй ПЯТКЕВІЧ

БЕЛАРУСКАМУ ПАРЛЯМЭНТУ

Жоўты колер коле вочы.
Жоўты колер дзень пры дні.
Хутка зажаўцеюць ночы,
Потым коні, авадні.

Што такое? Што за дзіва?
Белы-жоўта-белы сьцяг...
А на ім жаўцее сьліва—
Новай восені абсяг.

А мо гэта і ня Восень?
На двары даўно мароз.
То парлямэнт так галосіць:
Слоў пустых цяжкі панос.

16.11.1992.

* * *

Дзень не калышацца жытнім прыбоем.
Зьелі каровы зялёныя транты.
А малако, як заўсёды, сухое.
Чуюцца воклічы: «Гады вы! Гады!»

Дзень не палошчацца чырваньню мордаў—
Сьветла бялеюць духоўныя твары.
Дзядзька-калгасьнік падымецца горда,
Кіне рыдлёўку: «Гары яно гарам!»

Дзень не абрынецца пошчакам стрэлаў—
Толькі казычуць у носе прамовы.
А ля пікэта, дзе бабка чаўрэла,
Лёзунг-кансэнсус: «Каўбасаў і мовы!»

16.11.1992.

* * *

Добрай раніцы,
Жлобская нацыя...
В. Шалкевіч.

Нацыя пакутнікаў,
Нацыя мярзотнікаў,
Нацыя апосталаў,
Вольных і рабоў.
Ты куды паехала,
На якую станцыю?
Дрыхнеш летняй раніцай,
Не ламаеш дроў.
Нацыя шаноўная,
Нацыя працоўная,
Хай табе паклоны б 'е
Дзядзька з БНФ.
А другая нацыя
Ладзіць дэманстрацыю,
І палякі лаюцца:
«Хамы то, пся крэв!»
Звацца беларусамі
Будуць толькі з вусамі.
Ну а хто з барадамі,
Той так жа беларус.
Богу ўсе памоляцца,
А Хрысту паклоняцца.
Ды яшчэ пракоціцца
Над Гародняй Руст.

19.11.1992.

«Форды» на стадыёне

Дзіўна выглядае выхаднымі днямі гарадзенскі стадыён «Нёман». Пачынаючы ад шасьці раніцы й да чатырнаццамі тут адбываецца аўтамабільны рынак. Праўда, нічым іншым гандляваць нельга. Адно месца каштуе 2000 рублёў. Машынаў якіх толькі не пабачыш: ад гнілых «Пабедаў» да самых сучасных «Фордаў». Самая танная каштуе 500 даляраў, а самая дарагая — 1992 года выпуска «Ford Eskort» каштавала ў мінулыя выхадныя 9060 даляраў. Трохі дзіўна, бо на Захадзе такі аўтамабіль, амаль новы, прадаецца ці не за 20 000 даляраў. Аўтамабіляў выстаўляецца прыблізна больш за паўтысячы — маркі любыя.

І яшчэ. Ня вельмі прыемная навіна для аўтааматараў. Цяпер на мытні давядзецца за ўвезены аўтамабіль плаціць грашовы падатак, якога дагэтуль не было,— 10 цэнтаў ад 1 $см^2$ рухавіка.

М. ЖЫЛЕЎСКАЯ.
Фатаграфаваў У. ВЫДЭРКА.

Рынак

Першыя дні кастрычніка на Гарадзенскім рынку распачаліся сьцюдзёным надвор 'ем і новымі коштамі.

Харчы яшчэ магчыма набыць за беларускія грошы, а ўсё астатняе ахвотней аддаецца за даляры й расейскія рублі. Дарэчы, гэтыя рублі ў мінулыя выхадныя прадаваліся 1 за 1.8.

Асабліва высокія кошты на дыхтоўны абутак. Да прыкладу, восеньскія жаночыя боты каштуюць — 80 даляраў, а зімовыя — 100 і болей.

Цэны на некаторыя тавары ў мінулыя выхадныя на Гарадзенскім рынку:

Сьвініна, 1 кг — 2200—6000 руб.
Вэнджаніна, 1 кг — ад 3000 да 10000 руб.
Бараніна, 1 кг — 2500—3500 руб.
Шынка, 1 кг — ад 3000 да 10000 руб.
Яйкі, дзесятак — 700—750 руб.
Курыца, 1 шт.— 8000 руб.
Качка, 1 шт.— 7000 руб.
Тлушч, 1 кг — 2200 руб.
Пячонка, 1 кг — 3000—3500 руб.
Сала, салёнае, 1 кг — 4000 руб.
Масла, 1 кг — 2800 руб.
Сыр «Расейскі», 1 кг — 3000 руб.
Капуста, 1 кг — 140—150 руб.
Сьмятана, 1 л — 800—900 руб.
Алей, 1 л — 4000 руб.
Вінаград, 1 кг — 2000 руб.
Бананы, 1 шт.— 500 руб.
Дыня, 1 кг — 1800 руб.
Кыві, 1 шт.— 1600 руб.
Бульба, 1 кг — 100 руб.
Гуркі, 1 кг — 1500 руб.
Цыбуля, 1 кг — 250 руб.
Часнык, 1 кг — 2000 руб.
Перац, 1 кг — 1500 руб.
Морква, 1 кг — 250 руб.
Памідоры, 1 кг — 800—850 руб.
Яблыкі, 1 кг — 100—200 руб.
Грушы, 1 кг — 300—400 руб.
Кавун, 1 кг — 500 руб.
Цукар, 1 кг — 1500 руб.
Мёд, 1 кг — 10000 руб.
Грыбы сушаныя, 1 кг — 90000 руб.
Гранат, 1 шт.— ад 500 да 900 руб.
Разынкі, 1 кг — 4000 руб.
Гарэлка, 1 бут.— 3000 руб.
Шампанскае, 1 бут.— 5000 руб.
Сьпірт, 1 л — 3,5 даляра

■

«Мальбара», блок — 6,5 даляра
«LM», блок — 3,9 даляра
«HB», блок — 4,3 даляра
«West», блок — 3,6 даляра
«Pall-Mall», блок — 4,1 даляра
«Gamel», блок — 6 даляраў

■

Марка нямецкая — 1350—1370 руб.
Даляр ЗША — 2400—2600 руб.

М. ЖЫЛЕЎСКАЯ.

Што вам падкажа поўня?

11—17 КАСТРЫЧНІКА

Панядзелак: трэба пасачыць за здароўем і пазьбегнуць канфліктаў. Нічога новага не пачынайце: лепш рабіце справы нязначныя. Траўмы і аварыі на дарозе. Не выяжджайце ў дарогу: клопаты і непрыемнасьці. Старайцеся пазьбягаць незнаёмых людзей і не шукаць новых знаёмстваў.

Аўторак: поўня ў Паньне дапаможа ўзаемакарыснаму супрацоўніцтву. Удала папрацуеце на зямлі. Пашэнціць бізнэсмэнам і прадпрыймальнікам. Карыснымі будуць знаёмствы і любоўныя адносіны. Дапамажыце сваім сябрам і родным. Паспрабуйце пайсьці на рызыкоўныя справы.

Серада: дзень абяцае значныя справы і посьпех. Поўня з Няптунам даюць добры настрой й сяброўскія адносіны да людзей. Вы поўныя энэргіі і маеце магчымасьць да рашучых дзеяньняў. Займіцеся самаадукацыяй, гандлем, прыбярыце ў хаце. Пашукайце сабе кампаньёнаў. Зьвярніцеся з вашымі пытаньнямі да кіраўніцтва — дапамогуць.

Чацьвер: дзень поўнай Поўні звычайна не спрыяе важным справам: памылкі з-за нярвовасьці і неспакой у душы. Урачам ня трэба рабіць апэрацыі. Не ўжывайце алкаголю. Не сядайце за руль: аварыі і траўмы. Паездкі не прывядуць да карысьці. Асабліва агрэсіўныя дзяўчыны і жанчыны, лепш іх не чапайце. Увечары сьцеражыцеся п'яных і хуліганаў.

Пятніца: апошні дзень Поўні добры для ўсіх пачынаньняў, новых спраў. Вы многа дасягнеце за кошт цярпеньня і настойлівасьці. Пасьпяхова пройдуць сустрэчы з сябрамі і дзелавыя перамовы. Уранку могуць стацца непрыемнасьці на дарозе: аварыі. Ёсьць шанц у гэты дзень нядрэнна зарабіць і ўкласьці грошы ў справы, якія прынясуць прыбыткі. Апасьля 15 гадзін пачніце важныя справы і заплануйце мэрапрыемства на пэрспэктыву.

Субота: Поўня ў Скарпіёне дасьць збоі ў настроі і магчыма дрэннае самаадчуваньне. Няўстойлівасьць і раздражненьне будуць характэрнымі рысамі паводзін дзяўчын і жанчын. Дзень добры для навуковай, творчай і інтэлектуальнай працы. Ня кепска пойдуць справы ў школьнікаў і студэнтаў. Аднак, лепш не выяжджаць у дарогу: перанясіце гэта мэрапрыемства на 18-га ці 22-га.

Нядзеля: не пачынайце новыя і важныя справы. Лепш адпачніце і займіцеся хатнімі клопатамі. Дзелавыя сустрэчы ў большасьці будуць не на карысьць. Ня трэба высьвятляць адносіны ў сям 'і: могуць быць канфлікты. Неабходна дыета: капуста, морква, цыбуля і іншая гародніна. Не падпісвайце дакумэнтаў.

Падрыхтаваў А. КАНДРАШОЎ.

Вучаць мову ў міліцыі

Для супрацоўнікаў вабласной дзяржаўтаінспэкцыі распачаліся абавязковыя курсы па вывучэньню беларускай мовы. Заняткі праводзяцца раз на тыдзень для ўсяго асабовага складу. Дарэчы, год таму падобныя курсы былі распачатыя ва Упраўленьні ўнутраных спраў Гарадзенскага аблвыканкаму.

(ав).

«ПАГОНЯ»
Рэдактар С. АСТРАЎЦОЎ

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд «Бацькаўшчына»

Адрас рэдакцыі: 230023, г. Горадня, вул. Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца штотыдзень па пятніцах.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г. Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.

Падпісана да друку 7.10.1993 г.
Тыраж 3951 паасобнік
Зак. 4305